Koncepcia pomoci ľuďom bez domova

URBEM PAUPERTAS – MESTO CHUDOBE

Bratislava, 27.10.2017

Riešiteľský kolektív:

Mgr. Marcela Gbelecová – riaditeľka Sekcie sociálnych vecí, kultúry, školstva a športu

Mgr. Vlasta Miškaninová – vedúca oddelenia Sociálnych vecí

Mgr. Ján Korec – oddelenie Sociálnych vecí

RNDr. Katarína Kučárová, PhD. – oddelenie Stratégie a projektov

Spolupracovali:

OZ STOPA SLOVENSKO

Obsah

Názov kapitoly	**strana**
Zoznam použitých skratiek Zoznam príloh	4 5
1. Úvod	6
2. Človek bez domova 2.1. Príčiny bezdomovectva	7 8
3. Východiská a ciele	9
4. Legislatívny a kompetenčný rámec	12
5. Strategický rámec a metodický prístup	16
6. Hlavní aktéri pomoci	17
7. Finančný rámec sociálnej pomoci	22
8. Priority a ciele koncepcie pomoci ĽBD 8.1 Akčné plány realizácie cieľov v jednotlivých prioritných oblastiach 8.2. Matica pomoci ĽBD	26 27 31
9. Odporúčania a závery	40
10. Literatúra	42

Zoznam použitých skratiek

BSK – Bratislavský samosprávny kraj

ETHOS – európska typológia bezdomovectva

FEANTSA – európska federácia národných združení pracujúca s bezdomovcami

HM – hlavné mesto SR Bratislava

KPĽBD – koncepcia pomoci ľuďom bez domova

ĽBD – ľudia bez domova

MČ – mestská časť Bratislavy

MPSVaR – Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MVO – mimovládne organizácie

NDC – nízkoprahové denné centrum

NO – nezisková organizácia

OZ – občianske združenie

PHSR – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

SPODaSK – sociálna právna ochrana a sociálna kuratela

VÚC – vyšší územný celok

VZN – všeobecné záväzné nariadenie

ZOS – zariadenie opatrovateľskej služby

ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska

Zoznam príloh

Príloha č. 1 Akčné plány implementácie cieľov Koncepcie pomoci ľuďom bez domova

Príloha č. 2 Memorandum Pomoc ľuďom bez domova v kontexte klimatických zmien (návrh)

Príloha č. 3 Prehľad výdaja stravy v jednotlivých MČ

1. ÚVOD

V nadväznosti na slovenské predsedníctvo v rade EÚ v roku 2016 si hlavné mesto Bratislava zadefinovalo svoje motto „SMART CITY“, ktorého hlavnou myšlienkou je zvyšovanie úrovne kvality života všetkých obyvateľov a zodpovednosť voči všetkým obyvateľom Bratislavy. Táto zodpovednosť vzniká kombináciou aktivít občanov s možnosťami a sociálnou zodpovednosťou všetkých, ktorí sa hlásia k vytváraniu dôstojných podmienok pre život. Koordinovaná a koncepčne založená starostlivosť o ľudí bez domova je viditeľným nástrojom presadzovania rešpektu voči odlišným jedincom a skupinám. V tomto zmysle môže byť podnetom pre vyššie rešpektovanie odlišnosti a dodržiavanie ľudských práv.

V zmysle tejto vízie hlavné mesto pristúpilo k tvorbe Koncepcie pomoci ľuďom bez domova. V prvej etape sa zameriava na znižovanie počtu ľudí bez domova na ulici – roofless a zároveň sa snaží aktívne vstupovať do prevencie vzniku tohoto sociálneho javu.
V druhej etape chce evalvovať zistené poznatky a pristúpiť k tvorbe štyroch dokumentov s lokálnymi a globálnymi partnermi. Dokumenty budú zamerané na oblasti:

- prevencie,
- „Housing first“,
- prácu s osobami v „sex biznise“ a
- „Harm reduction“ (prístupy znižovania alebo minimalizácie poškodenia drogami u osôb, ktoré v súčasnosti drogy užívajú a nie sú motivované k tomu, aby užívanie zanechali).

Hlavné mesto sa už pokúsilo koncepčne riešiť situáciu ľudí bez domova v minulosti. Uznesením Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislava č. 1157/2013 zo dňa 26. – 27. 06 2013 bola schválená Koncepcia riešenia problematiky ľudí bez domova v hlavnom meste SR Bratislave, v ktorej absentovalo finančné a personálne zabezpečenie a najmä nastavenie stratégie spolupráce. Preto sa v predkladanej koncepcii venuje aj uvedenému aspektu, najmä v nadväznosti na rozpracované akčné plány.

2. ČLOVEK BEZ DOMOVA

V slovenskej legislatíve absentuje pojem „*človek bez domova*“.

Zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z. konštatuje: „(..) *v z.n.p.*[1] *v § 2 ods. 2 všeobecne opisuje nepriaznivú sociálnu situáciu ako ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy. Následne v ods. 3 uvádza, že „Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby na účely tohto zákona je* ***zabezpečenie ubytovania****, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny (..).*“[2]

Európska únia prezentuje problematiku ľudí bez domova predovšetkým ako formu viditeľnej chudoby. Chudoba v najširšom zmysle neznamená len hlad a nemať kde bývať. Chudoba predstavuje duchovnú a morálnu depriváciu, pasivitu, beznádej. Chudoba je nulová šanca na zmenu bez pomoci zvonku. Chápeme ju aj ako nerovnaký prístup k produktom a službám.[3]

V rokoch 2002 – 2009 bola vypracovaná pomerne obsiahla definícia bezdomovectva, známa ako typológia ETHOS[4], ktorú ponúka nadnárodná organizácia FEANTSA. Zachytáva viac ako 20 rôznych životných situácií, v ktorých možno hovoriť o ľuďoch bez domova alebo o vylúčení z bývania. Uvedená typológia sa stala východiskom národných definícií bezdomovectva pre potreby verejných politík a výskumu vo väčšine krajín EÚ.

Koncepcia pomoci ľuďom bez domova pri pomenovaní cieľovej skupiny vychádza z typológie ETHOS, so zameraním na nasledovné kategórie ľudí bez domova:

Bez strechy (rooflessness): osoby žijúce vonku, osoby v nocľahárňach

Bez bytu (houselessness): osoby žijúce v útulkoch, krízových centrách, osoby po prepustení z výkonu trestu alebo inštitucionálnej starostlivosti

Bývajúci v neistých podmienkach: osoby žijúce na ubytovniach

Bývajúci v neprimeraných podmienkach: osoby žijúce v provizórnych stavbách, chatkách, garážach

[1]Zákon č. 448/2008 Z.z. z 30. októbra 2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

[2] http://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-448 (18.7.2017)

[3] Halušková. E. – Božik, J., 2015.

[4] http://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2015/Ondrusova/kapitola1.pdf (18.7. 2017)
ETHOS - European Typology of Homelessness and housing exclusion.

2.1. Príčiny straty domova

Príčiny straty domova môžu súvisieť s konkrétnym človekom, jeho minulosťou, sociálnym postavením a rodinným zázemím či zdravotným stavom. Človek o svoj domov väčšinou prichádza, keď nastane krízová situácia, pri ktorej zlyhá aj záchytná sociálna sieť (rodina, priatelia, spoločnosť) a ktorú ďalej nie je schopný zvládnuť iným spôsobom.
Medzi najčastejšie subjektívne príčiny patria:

- vzťahové problémy v rodine – partnerské, súrodenecké alebo rodičovské,
- úmrtie partnera, rodičov či inej blízkej osoby,
- zdravotné postihnutie,
- rôzne druhy závislostí,
- strata zamestnania, znevýhodnenia v prístupe na trh práce,
- migrácia za prácou do veľkých miest, kde je jedinec odkázaný sám na seba,
- neschopnosť plniť podmienky spojené s užívaním bytu/domu (platba nájomného a energií),
- strata bytu/domu v dôsledku iných okolností (podvod, právny nárok iných osôb),
- ukončenie pobytu v zariadení na výkon rozhodnutia súdu (detský domov) a v ústavnom zariadení (psychiatrická liečebňa),
- návrat z výkonu trestu odňatia slobody.

Záverečná správa z výskumu a sčítania ľudí bez domova v Bratislave z roku 2016[5] uvádza medzi najčastejšie príčiny straty domova odchod z rodičovského domu, rozpad manželstva, vysťahovanie z dôvodu zadlžovania, odchod kvôli problémom v rodine. Uvedené štyri dôvody tvoria dve tretiny z celkového počtu z celkového počtu uvedených príčin, pričom najčastejšie išlo o kombináciu viacerých dôvodov. Ostatné príčiny straty bývania majú nižšie zastúpenie ako podvody, skúsenosť s násilným správaním, strata zamestnania či skúsenosť s drogami a alkoholom.

[5] https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/vyhodnotenie-bratislavskeho-scitania-ludi-bez-domova-2.html (18.7. 2017)

3. VÝCHODISKÁ A CIELE

Základným východiskom Koncepcie pomoci ľuďom bez domova (ďalej „Koncepcia“) je znižovať počet ľudí bez domova na ulici – roofless, ktorí sa nachádzajú na území hlavného mesta, s dôrazom na služby sociálnej prevencie a poradenstva.

Stanovené základné východisko korešponduje s odbornou a obsahovou náplňou Komunitného plánu sociálnych služieb hlavného mesta Bratislavy, ktorý je v súlade s platnou legislatívou najmä zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) a vychádza zo základných odvetvových dokumentov schválených na národnej a regionálnej úrovni, ktorými sú:

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020
- Národná rámcová stratégia podpory sociálneho začlenenia a boja proti chudobe,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislava 2010 – 2020,
- Komunitný plán sociálnych služieb hlavného mesta SR Bratislava,
- Územný generel sociálnej starostlivosti,
- Koncepcia Smart City Bratislava.[6]

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020 (ďalej len „Národné priority“), strategický dokument MPSVaR, predstavujú nástroj štátnej politiky na smerovanie a prezentovanie východiskových systémových záujmov, úloh a podporných opatrení vlády Slovenskej republiky. Reflektujú aktuálnu situáciu poskytovania sociálnych služieb v Slovenskej republike, predovšetkým nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v prirodzenom (domácom a komunitnom) prostredí občanov, potrebu zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb a rozvoja ich kvality. Vychádzajú z potrieb identifikovaných v národnom i európskom kontexte, s akcentom na dostupnosť a prístupnosť sociálnych služieb a ich dlhodobú finančnú udržateľnosť a efektívnosť.

Národná rámcová stratégia podpory sociálneho začlenenia a boja proti chudobe predstavuje dokument strategickej povahy, ktorý systematizuje prístupy k riešeniu chudoby a sociálneho vylúčenia a rozvíja ich pod jednotným rámcom, a to vo vzťahu k cieľom vyplývajúcim zo stratégie Európa 2020. Východiskovým bodom je členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii spolu s prihlásením sa k spoločným hodnotám a záväzkom, ktoré z tohto členstva vyplývajú.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bratislavy rozpracováva problematiku sociálnych vecí v téme C: Kvalita života a ľudský potenciál, kde si zadefinoval na obdobie 2010 – 2020 dva globálne ciele:

1. trvalo zvyšovať kvalitu života všetkých a rozvíjať ľudský potenciál v meste smerom k znalostnej spoločnosti ako základného predpokladu progresívneho rozvoja mesta;

[6]Aktuálne spracovaná, prebieha interné pripomienkové konanie v rámci HM SR BA, stav jún 2017.

2. rozvíjaním bývania, sociálneho zázemia, služieb a príležitostí pre aktívny občiansky život dosiahnuť, aby sa Bratislava stala príťažlivým, otvoreným a vitálnym mestom, so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.

Globálne ciele sú ďalej rozpracovávané v jednotlivých cieľoch, prioritách a opatreniach plnených cez ročné akčné plány.

Komunitný plán sociálnych služieb predstavuje metódu plánovania sociálnych služieb viazaných priamo na špecifické potreby obce/mesta. Zákon nestanovuje časové obdobie na vypracovanie komunitného plánu, nakoľko ide o strategický dokument obec ho vypracováva obvykle v časovom cykle 5 rokov.

Cieľom je:
- rozvoj a skvalitňovanie sociálnych služieb,
- posilňovanie sociálnej súdržnosti obyvateľov daného územia,
- prevencia sociálneho vylúčenia a izolácie ohrozených jednotlivcov a skupín,
- inklúzia a komunitná rehabilitácia okrajových a rizikových skupín.

Územný generel sociálnej starostlivosti hlavného mesta SR Bratislavy predstavuje dokument, ktorý sa zaoberá najmä koncepciou riešenia nosných areálových zariadení, ktoré podľa zákona o sociálnych službách spadajú hlavne pod sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, sociálne služby krízovej intervencie a sociálne služby na podporu rodiny s deťmi podľa zákona o sociálnych službách. Jeho hlavným cieľom je zmapovanie územného priemetu a určenie nových podmienok funkčného a priestorového usporiadania plôch sociálnych služieb v hlavnom meste SR Bratislava v záväznosti na platné metodické usmernenia, ktoré predpisujú štandardy nosných typov zariadení v zmysle kapacitných a plošných nárokov. Zároveň prehĺbenie riešenej funkčnej zložky sociálnej starostlivosti v lokalitách, ktoré sú v súlade s platnou celomestskou územnoplánovacou dokumentáciou, t.j. v lokalitách, ktoré boli v rámci schváleného riešenia Územného plánu hl. m. SR Bratislavy v znení zmien a doplnkov posúdené ako vhodné pre rozvoj zariadení sociálnej starostlivosti.

Základnou víziou **Koncepcie Smart City Bratislava** je kontinuálny proces zvyšovania kvality života obyvateľstva vrátane zvyšovania kvality života ľudí bez domova na území hlavného mesta SR Bratislavy. Aby sa táto vízia mohla stať súčasťou života mesta Bratislavy, je potrebné, aby rozvojové aktivity mesta smerovali k udržateľnému zlepšovaniu podmienok pre obyvateľov, podnikateľov, pracujúcich, turistov a iné záujmové skupiny v meste. Vízia rozumnej Bratislavy je založená na 3 základných pilieroch. Piliere v sebe integrujú oblasti a problematiky viažuce sa k rozvoju mesta a sú definované prostredníctvom tzv. „3P“: **Prostredie, Participácia a Prosperita.** V rámci piliera **Participácia** (Rozumné komunity) bola definovaná **priorita sociálna inklúzia a urbánna bezpečnosť**. **Sociálna inklúzia** resp. sociálne začleňovanie hlavného mesta SR Bratislavy spočíva najmä v podpore tvorby komunít s rovnakými príležitosťami a v poskytovaní sociálnych služieb využívajúcich inovatívne

prístupy. Podmienkou realizácie všetkých aktivít je efektívna vzájomná spolupráca poskytovateľov sociálnych služieb na území hlavného mesta Bratislava a to bez rozdielu či ide o verejnú alebo neverejnú poskytovanú službu zameranú na sociálnu inklúziu a zlepšenie základných životných podmienok. **Urbánna bezpečnosť** predstavuje oblasť objektívneho a subjektívneho vnímania bezpečnosti v meste súvisiacu najmä s javmi a aktivitami vo verejných priestoroch. Zahŕňa najmä požiadavky najzraniteľnejších skupín na verejné priestory, ich priestorové potreby a negatívne javy v území ako napríklad výskyt kriminality a riziká plynúce s nevhodného využívania objektov a priestorov.

4. LEGISLATÍVNY A KOMPETENČNÝ RÁMEC

Koncepcia pomoci ľuďom bez domova vychádza z aktuálne platného legislatívneho rámca Európskej únie, Slovenskej republiky, zákona o hlavnom meste SR Bratislavy, štatútu hlavného mesta SR Bratislavy a príslušných všeobecne záväzných nariadení hlavného mesta. Prehľad legislatívy uvádza nasledovná tabuľka č. 1.

Tabuľka č. 1 Legislatívny prehľad riešenej problematiky, stav jún 2017

Názov	**Prepojenie na paragrafové znenie**
Európska úroveň	
EÚ deklarácia základných ľudských práv	
Európska sociálna charta	čl. 13 body 1,2,3,
Stratégia Európa 2020 – vytvorenie podmienok pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast	
Fond Európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby pre programové obdobie 2014 -2020	
Štátna správa	
Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.	hl. 2 čl. 14 - 25
Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov	v plnom rozsahu
Zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a doplnení niektorých zákonov	v plnom rozsahu
Zákon č. 311/2011 Z.z. Zákonník práce	v plnom rozsahu
Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov	§ 10 ods. 2 písm. a) až f) § 10 ods.3 § 12 ods. 3 písm. b) bod 3,4,5 § 14 § 11 ods. 2 písm. a) s odkazom na § 7 ods. 2 písm. a, b, d, e, f § 11 ods. 2 písm. b, c)
Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov	§ 11 ods. 1 a) a f)
Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov	v plnom rozsahu
Zákon č. 43/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní	V plnom rozsahu
Verejná správa	
Zákon SNR č. 377/1990 Z.z. v znení neskorších predpisov o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave	§ 6a ods. 1 a ods. 2
Štatút hlavného mesta SR Bratislavy, úplné znenie v znení dodatkov č. 1. až 14 zo dňa 5.4.2017	Čl. 31, Čl. 32,
Mestská polícia: všeobecne záväzné nariadením č. 3/1991 na základe zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov	

Vzájomné legislatívne väzby a prepojenia štátnej a verejnej správy ukazuje nasledovný obrázok:

Zákon § 80 a § 81 o sociálnych službách určuje pôsobnosť obce t.j. hlavného mesta, MČ a vyššieho územného celku (VÚC) v oblasti sociálnych služieb súbežne so zákonom č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, ktorý definuje postavenie hlavného mesta SR Bratislavy ako obce a zákonom č. 377/1990 Z. z. o hlavnom meste SR Bratislavy, ktorý konkretizuje orgány obce a rozdeľuje zriaďovateľské kompetencie voči jednotlivým MČ, súbežne so Štatútom hlavného mesta SR Bratislavy, ktorý upravuje kompetencie v sociálnej oblasti pre hlavné mesto v čl. 31 a v čl. 32 pre mestské časti.

Celé pôsobenie v oblasti sociálnych služieb stanovuje zákon o sociálnych službách, ktorý zároveň určuje pôsobnosť medzi obec (konkrétne Bratislava) a vyšší územný celok (BSK). Obec Bratislava predstavuje hlavné mesto a 17 MČ, pričom ich kompetencie dotýkajúce sa nie len sociálnej oblasti upravuje Štatút hlavného mesta v konkrétnych článkoch.

Rámcovú sumarizáciu prehľadu kompetencií v sociálnej oblasti na úrovni hlavného mesta SR Bratislavy, mestských častí a BSK so zreteľom na pomoc ľuďom bez domova uvádza nasledujúca tabuľka č. 2 a 3.

Tabuľka č. 2 Zriaďovateľské kompetencie v sociálnej oblasti so zreteľom na pomoc ľuďom bez domova

Kompetencie	**HM SR BA**	**MsČ**	**BSK**
zriaďuje, zakladá a kontroluje	nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu, zariadenie pre seniorov	zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár	útulok, domov na pol ceste, integračné centrum, zariadenie núdzového bývania,
poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie	nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu, zariadenie pre seniorov	zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár	útulok, domov na pol ceste, integračné centrum, zariadenie núdzového bývania

Tabuľka č. 3 Ďalšie kompetencie v sociálnej oblasti so zreteľom na pomoc ľuďom bez domova

Ďalšie kompetencie	**HM SR BA**	**Mestská časť BA**
vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode	áno	áno
utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja	áno	áno
poskytuje základné sociálne poradenstvo	áno	áno
rozhoduje o jednorazovej finančnej výpomoci v stave náhlej sociálnej núdze	nie	áno
vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu	áno	áno
môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78 a ods. 4 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním	áno	nie
poskytuje krízovú intervenciu v zmysle „Štatútu“: - vykonáva opatrenia zamerané na predchádzanie vzniku porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb podľa § 10 - organizuje programy na pomoc ohrozeným deťom a plnoletým fyzickým osobám a rodinám podľa § 11 ods. 1 písm. c) až e) v prostredí podľa § 4 - poskytuje pomoc mladému dospelému po skončení náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti a ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania	nie nie nie	áno áno áno
Zákon č. 564/1991 Z.z. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov Paragraf 3 ods. 1 a) zabezpečuje verejný poriadok v obci, spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb v obci pred ohrozením ich života a zdravia, b) spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím i s využitím ústrednými zabezpečujúcich signalizáciu a iných zabezpečovacích systémov (pulty centrálnej ochrany), c) dbá o ochranu životného prostredia v obci, d) dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach, e) vykonáva všeobecne záväzné nariadenia obce, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia starostu	áno	nie

5. STRATEGICKÝ RÁMEC A METODICKÝ PRÍSTUP

Strategický rámec a metodický prístup predkladanej „Koncepcie pomoci ľuďom bez domova“ je ohraničený:

- východiskovou analýzou rozpracovanou v kapitole 3,

- platnou legislatívou a kompetenčným rámcami rozpracovanými v kapitole 4.

Vízia strategického rámca pomoci ľudom bez domova (ĽBD) je zameraná na SMART mesto 21. storočia: **t.j. zlepšenie kvality života**. Základné atribúty vízie sú uvedené v nasledovnej tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4 Vízia pomoci ĽBD

Vízia	**Popis**	**Význam slova**
URBEM		
U	účelnosť	schopnosť produkovať požadovaný výsledok a nastavenie systému ukazovateľov výkonnosti
R	rýchlosť	zmena v nastavených cieľových vektorov v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom časovom intervale
B	blízkosť	známy a priateľský vzťah
E	efektivita	kladná odchýlka dosiahnutého cieľa od želaného cieľa
M	metodika	komplexicita riešenia na všetkých úrovniach štátnej, mestskej a miestnej v nadväznosti na služby v oblasti materiálnej/zdravotnej/právnej/sociálnej
PAUPERTAS		
P	podpora	finančná podpora a rozvoj služieb
A	adresnosť	zadefinovanie konkrétnej cieľovej skupiny
U	účinnosť	dosah, efekt a pôsobnosti
P	pomoc	aktívna účasť na realizácií stanovených cieľov
E	ekonomickosť	hospodárnosť, úspornosť, účelnosť
R	racionalita	opatrenia, služby, matica pomoci musí logicky nadväzovať a tvoriť jednotný dynamický celok
T	transparentnosť	prehľadný, verejne dostupný on line prístup
A	aktivita	činné konanie, pôsobnosť a pracovná činnosť
S	solidarita	podpora, vzájomnosť a nerozdieľnosť

Zlepšenie kvality života s popísanými atribútmi v oblasti pomoci ľuďom bez domova v hlavnom mesta SR Bratislavy bolo zadefinované nasledovne:

URBEM PAUPERTAS – MESTO CHUDOBE.

Metodický prístup zároveň aplikoval časový atribút rozčlenenia cieľov na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé.

6. HLAVNÍ AKTÉRI POMOCI

Oblasť sociálnych služieb a starostlivosť o ľudí bez domova zabezpečuje hlavné mesto v súčinnosti **s** mestskými časťami a Bratislavským samosprávnym krajom a v nevyhnutnej spolupráci s mimovládnymi organizáciami, ktoré pôsobia ako registrovaní, ale aj neregistrovaní poskytovatelia sociálnych služieb.

Hlavné mesto SR Bratislava je zriaďovateľom nocľahárne **Mea Culpa,** ktorá poskytuje prostredníctvom VŠZaSP sv. Alžbety možnosť prenocovania, sociálne poradenstvo a podmienky na vykonanie základnej osobnej hygieny. Hlavné mesto poskytuje budovu, zabezpečuje výkon správy budovy, zariadenie mobiárom a náklady spojené s prevádzkou nocľahárne a ostatné náklady.

Ďalej mesto poskytuje prechodné ubytovanie vybraným skupinám obyvateľov v sociálnych **ubytovniach Kopčany a Fortuna**. V rámci ubytovní zabezpečuje poskytovanie pomoci osobám, ktoré sa nachádzajú v krízovej životnej situácii, poskytovanie prechodného ubytovania rodinám s nezaopatrenými deťmi bez zabezpečenia bývania, osamelým rodičom s nezaopatrenými deťmi bez zabezpečenia bývania, odchovancom detských domovov po ukončení ústavnej starostlivosti (maximálne do 35. roku veku) a poskytovanie základného sociálneho poradenstva odbornými pracovníkmi ubytovne.

Hlavné mesto, podľa zákona o sociálnych službách, je zriaďovateľom a poskytovateľom nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu **Fortunáčik**, ktorý poskytuje sociálne poradenstvo, preventívne aktivity, záujmovú činnosť, pomoc pri príprave na školskú dochádzku a preventívne aktivity.

Všetky subjekty pôsobiace v sociálnej oblasti , ktoré finančne podporuje hlavné mesto, musia byť oprávnené na poskytovanie sociálnych služieb. Toto oprávnenie je v prípade verejných subjektov priamo dané a upravené právnymi normami, v prípade neverejných subjektov ide o poskytovanie sociálnych služieb na základe:

1. *„Rozhodnutia o udelení akreditácie na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately“ (ďalej len „akreditácia“)*, ktoré vydáva Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Sociálna pomoc sa uskutočňuje formou výkonu opatrení zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov.

2. *„Registračnej karty poskytovateľa sociálnej služby“(ďalej len „registrácia“),* ktorú vydáva Bratislavský samosprávny kraj v zmysle zákona o sociálnych službách. Sociálna pomoc predstavuje v danom prípade poskytovanie sociálnych služieb, ktoré vykonáva subjekt len na základe registrácie.

Terénna sociálna služba a pomoc - Streetwork

Hlavné mesto fakultatívne podporuje finančnými prostriedkami realizáciu projektu mimovládnej organizácie OZ Vagus, ktorá vykonáva terénnu sociálnu prácu na území mesta Bratislavy. Finančné prostriedky hlavného mesta sú použité na zabezpečenie prevádzky, činnosti, podporu špecializovaného sociálneho poradenstva a skvalitňovanie sociálnej služby.

Pobytová sociálna služba
Hlavné mesto poskytuje finančné prostriedky mimovládnej organizácii Depaul Slovensko n.o., ktorá prevádzkuje nízkoprahové zariadenie opatrovateľskej služby a finančné prostriedky (prenájom priestorov, poskytovanie sociálnej služby) na prevádzku nízkoprahovej nocľahárne.

Ambulantná sociálna služba
Hlavné mesto nie je v súčasnosti zriaďovateľom nízkoprahového denného centra pre ľudí bez domova. Tento druh sociálnej služby si zmluvne zabezpečuje poskytovaním finančných príspevkov na prevádzku trom registrovaným poskytovateľom sociálnych služieb (Depaul Slovensko n. o., OZ Vagus, Hospitálska rehoľa sv. Jána z Boha).

Podporná sociálna služba
Hlavné mesto poskytuje finančný príspevok na prevádzku poskytovania sociálnej služby - strediska osobnej hygieny torm mimovládnym organizáciám (Domov pre každého o. z., Domov sv. Jána z Boha n. o., Depaul Slovensko n. o.).

Sociálne začleňovanie ľudí bez domova
- *prostredníctvom integračného programu dlhodobé a krátkodobé zamestnávanie*
Finančný príspevok mimovládnym organizáciám (OZ Vagus, Stopa Slovensko o. z., Kresťania v meste o. z., Depaul Slovensko n. o., OZ Proti prúdu, Domov sv. Jána z Boha) na realizáciu integračných projektov pre ľudí bez domova a pre dve mimovládne organizácie (OZ Odyseus, OZ Prima), ktoré realizujú projekty pre ľudí bez domova, zamerané na ochranu verejného zdravia.

- *prostredníctvom voľnočasových aktivít*
Finančná podpora **Divadla bez domova**, ktoré pracuje s marginalizovanými skupinami netradičnou umeleckou formou, ako je divadlo, performance, tanec a spev.

- *prostredníctvom podpory ďalších projektov*
Finančný príspevok na realizáciu projektu Mobilná ošetrovňa mimovládnej organizácií Kresťania v meste o. z.. Ďalej, finančný príspevok pre mimovládne organizácie OZ Odyseus a OZ Prima, ktoré realizujú projekty pre ľudí bez domova, zamerané na ochranu verejného zdravia. Nefinančne podporuje resocializačnú komunitu pre ľudí bez domova RESOTY Antona Srholca.

- *prostredníctvom organizovania zbierok*
Hlavné mesto vyhlasuje alebo sa podieľa na realizácií zbierok šatstva a trvanlivých potravín, zdravotných pomôcok.
Pri potravinových zbierkach sa aktívne zapája do komunikácie s obchodnými reťazcami.

- *prostredníctvom realizácie krízových opatrení*
Hlavné mesto má rozpočtované finančné prostriedky, ktoré sú určené na pomoc vo výnimočných a ťažkých krízových situáciách, na zriadenie a prevádzku stanového tábora a na flexibilnú výpomoc mimovládnym organizáciám pri zvládaní krízových situácií.

Prehľad poskytovaných sociálnych služieb a sociálnej pomoci na území hlavného mesta SR Bratislavy uvádza nasledujúca tabuľka č. 10.

Tabuľka č. 10: Prehľad poskytovaných služieb a sociálnej pomoci na území HM

Terénna soc. služba a pomoc ako odborná činnosť	Kapacita
OZ Vagus	
Stopa Slovensko	
Depaul Slovensko	
OZ Odyseus	
OZ Prima	
Terénna soc. služba a pomoc ako dobrovoľnícka činnosť	
Komunita Sant´Egidio	
Kresťania v meste	
Pobytová soc. služba	
Útulok	
Depaul Slovensko	49
Domov pre každého	70
RESOTY Antona Srholca	40
Betlehem sv. Matky Terezy	20
Náruč	19
Stredisko soc. služieb Petržalka	11
Zariadenie	
- núdzového bývania	
Domov Dúha	16
Brána do života	24
- krízové centrum Repuls	46
Zariadenie opatrovateľskej služby pre ĽBD	
Depaul Slovensko	6
Nocľaháreň	
Depaul Slovensko	200
Domov pre každého	125
Mea Culpa	36
Ambulantná sociálna služba	
Nízkoprahové denné centrum	
Domov sv. Jána z Boha	80
OZ Vagus	80
Depaul Slovensko	6
Integračné centrum	
Domov sv. Jána z Boha	20
Podporná sociálna služba	
Stredisko osobnej hygieny	
Domov Sv. Jána z Boha	30
Domov pre každého	40
Depaul Slovensko	6

Poskytovanie stravy ĽBD na území hlavného mesta Bratislavy

Mimovládne organizácie (prostredníctvom terénnej sociálnej služby, pobytovej sociálnej služby, ambulantnej sociálnej služby) realizujú počas pracovného týždňa v jednotlivých mestských častiach výdaj stravy (raňajky, obed, večera) pre ľudí bez domova (Príloha č. 3). Cez víkend sú možnosti stravovania ĽBD na území hlavného mesta minimálne.

Raz mesačne je rodinám a jednotlivcom v núdzi poskytovaná služby „Rozvoz potravinových balíčkov“. Službu zabezpečuje organizácia „Doma u kapucínov“ (kláštor Kapucínov, Župné námestie 10, Staré mesto).

Spolupracujúce organizácie

Slovenský Červený kríž, nezisková organizácia, je súčasťou Medzinárodného hnutia Červeného kríža a Červeného polmesiaca a členom Medzinárodnej federácie národných spoločností Červeného kríža a Červeného polmesiaca. Vo svojej činnosti sa riadi princípmi hnutia Červeného kríža, ktorými sú: humanita, nestrannosť, neutralita, nezávislosť, dobrovoľnosť, jednota a univerzálnosť. **Okrem iných aktivít** poskytuje aj sociálne služby: opatrovateľskú a prepravnú službu, spoločné stravovanie, starostlivosť v domovoch pre osamelých rodičov, v domovoch pre týrané ženy i v útulkoch pre občanov, ktorí sú bez prístrešia a v hmotnej núdzi, bezdomovcov, migrantov a azylantov.

Mestské lesy v Bratislave sú samostatne hospodáriaca príspevková organizácia hlavného mesta za účelom spravovania a zveľaďovania lesného majetku mesta so zameraním na podporu mimoprodukčných funkcií lesov. V prípadoch krízovej situácie je súčinná pri zabezpečení dreva na kúrenie pre ľudí bez domova, ktorí obývajú nevyužívané priestory.

Dopravný podnik Bratislava, akciová spoločnosť je jediným poskytovateľom mestskej hromadnej dopravy (ďalej „MHD“) na území mesta Bratislava, pričom okrem liniek MHD prevádzkuje aj prímestské linky a pravidelné medzinárodné autobusové linky. Dopravný podnik Bratislava prevádzkuje trolejbusovú, autobusovú a električkovú dopravu a v prípadoch krízovej situácie je súčinný pri zabezpečení kyvadlovej dopravy pre ľudí bez domova do nocľahární a útulkov, prípadne umožní využitie vyradených dopravných prostriedkov na účely pomoci ľuďom bez domova.

Mestská polícia hlavného mesta SR Bratislavy je poriadkový útvar, ktorý zriadilo mestské zastupiteľstvo všeobecne záväzným nariadením č. 3/1991 na základe zákona 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov. Mestskú políciu tvorí päť okrskových staníc, Stanica zásahu PCO, Stanica jazdeckej polície a kynológie s celomestskou pôsobnosťou. Útvar je súčinný pri mapovaní lokalít, kde sa zdržiavajú ľudia bez domova a v prípadoch krízovej situácie zabezpečuje bezpečnosť a poriadok.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia integrovaného záchranného systému a civilnej ochrany, v prípadoch krízovej situácie je súčinné pri realizácií núdzového stanového ubytovania a realizácie dezinfekcie v stanovom tábore.

7. FINANČNÝ RÁMEC SOCIÁLNEJ POMOCI

Hlavné mesto SR Bratislava realizuje sociálnu pomoc pre ľudí bez domova aj prostredníctvom poskytovania ubytovania aj vo svojich zariadeniach Ubytovňa Fortuna, Ubytovňa Kopčany, nocľaháreň pre ľudí bez domova MEA CULPA, krízové centrum REPULS. Prehľad bežných zariadení hlavného mesta od roku 2014 s výhľadom do 2020 uvádza tabuľka č. 11 a 12.

Tabuľka č. 11 Prehľad bežných výdavkov zariadení hlavného mesta od roku 2014 s výhľadom do 2020 (podľa záverečných účtov a rozpočtu na rok 2017-2019)

				Výhľad			
SUBJEKT	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Ubytovňa Fortuna	299 875	244 261	284 473	335 000	340 000	369 500	379 000
Ubytovňa Kopčany	210 175	185 826	222 296	255 000	240 000	263 250	282 250
Nocľaháreň MEA CULPA	30 590	27 556	50 487	60 000	60 000	68 000	70 000
Krízové centrum REPULS	65 811	57 777	64 071	90 660	80 500	80 870	79 930
Spolu	***606 451***	***515 420***	***621 327***	***740 660***	***720 500***	***781 620***	***814 180***

Hlavnú časť finančných prostriedkov hlavného mesta určených priamo na pomoc ľudom bez domova predstavujú finančné prostriedky poskytované neverejným poskytovateľom sociálnych služieb – neziskovým organizáciám a občianskym združeniam. Prehľad finančných prostriedkov poskytnutých neverejným subjektom od roku 2014 s výhľadom do 2020 uvádza tabuľka č. 12.

Tabuľka č. 12 Prehľad finančných prostriedkov poskytnutých neverejným subjektom od roku 2014 s výhľadom do 2020 podľa účelu (podľa záverečných účtov a rozpočtu na rok 2017-2019)

				Výhľad			
Účel	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Strediská osobnej hygieny (SOH)	20 000	20 000	20 000	46 936	51 500	56 000	60 000
Nízkoprahové denné centrá (NDC)	20 000	50 000	129 100	130 000	156 500	170 000	185 000
Nízkoprahové zar. opatrov. služby (NZOS)	0	0	16 000	40 000	40 000	44 000	48 000
Sociálne projekty (mob. ošetrovňa)	0	5 000	0	5 000	10 000	31 000	34 000
Terénna sociálna práca	19 994	19 994	19 996	27 894	57 000	150 000	165 000
Nocľaháreň pre ľudí bez domova	0	0	0	15 000	15 000	16 000	17 000
Integračný program a ostatné aktivity	53 000	50 000	70 000	130 000	150 000	223 000	224 000
Sčítanie ľudí bez domova v BA	0	0	5 832	0	0	0	0
Spolu	***112 994***	***144 994***	***260 928***	***394 830***	***480 000***	***690 000***	***733 000***

roky 2014 – 2016 – vychádzajú zo záverečných účtov, roky 2017 – 2020 – vychádzajú z návrhu rozpočtu na roky 2018 – 2020 rok 2017 je predpokladaná skutočnosť k 31.12.2017, roky 2019 – 2020 vychádzajú z požiadaviek MVO v roku 2017

Tabuľka č. 13 uvádza finančné prostriedky, ktoré boli poskytnuté neverejným subjektom a ktoré navrhujeme poskytnúť, za roky 2014-2017. Z prehľadu poskytnutých finančných

príspevkov v rokoch 2014 až 2017 s rozdelením podľa neverejných subjektov a podľa účelu finančného príspevku vyplýva, že každoročne narastal objem poskytovaných finančných príspevkov. Za uvedené obdobie vzrástol takmer 3,5 násobne.
Z rozdelenia podľa druhu sociálnej služby je zrejmé, že najväčší objem finančných prostriedkov sa vynakladá na nízkoprahové denné centrá pre ľudí bez domova a na integračné projekty. Od roku 2017 sa výrazne zvýšil objem finančných prostriedkov pre strediská osobnej hygieny (SOH), integračné projekty, nízkoprahové zariadenia opatrovateľskej služby a nocľaháreň. Zvýšené výdavky sú aj na terénnu sociálnu prácu, kde patria aj výdavky na terénnu sociálnu službu krízovej intervencie.

Tabuľka č. 13
Prehľad finančných prostriedkov ktoré boli/budú poskytnuté neverejným subjektom za roky 2014-2017

SUBJEKT	Účel / Dôvod	2014	2015	2016	2017	spolu
Depaul Slovensko, n. o.	**Výzva**	14 000,00	10 000,00	12 000,00	15 000,00	51 000,00
	SOH			1 110,00	2 340,00	3 450,00
	NDC			4 100,00	1 000,00	5 100,00
	sčítanie ĽBD			602,22		602,22
	nocľaháreň				15 000,00	15 000,00
	ZOS-nízkoprahová			16 000,00	40 000,00	56 000,00
	Terénna sociálna služba kríz. int.				4 894,00	
spolu		*14 000,00*	*10 000,00*	*33 812,22*	*78 234,00*	*136 046,22*
OZ Vagus	**Výzva**	15 000,00	8 000,00	15 000,00	21 000,00	59 000,00
	NDC	20 000,00	50 000,00	70 000,00	83 000,00	223 000,00
	Streetwork	19 994,40	19 994,40	19 996,00	20 000,00	79 984,80
	sčítanie ĽBD			2 050,00		2 050,00
spolu		*54 994,40*	*77 994,40*	*107 046,00*	*124 000,00*	*364 034,80*
OZ Odyseus	**Výzva**	5 000,00		8 000,00	10 000,00	23 000,00
	sčítanie ĽBD			160,25		160,25
spolu		*5 000,00*	*0,00*	*8 160,25*	*10 000,00*	*23 160,25*
OZ Proti prúdu	**Výzva**	6 000,00	5 000,00	8 300,00	26 000,00	45 300,00
	sčítanie ĽBD			1326,00		1 326,00
spolu		*6 000,00*	*5 000,00*	*9 626,00*	*26 000,00*	*46 626,00*

Tabuľka č. 13 **Prehľad finančných prostriedkov ktoré boli/budú poskytnuté neverejným subjektom za roky 2014-2017**						
SUBJEKT	**Účel / Dôvod**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**spolu**
Kresťania v meste, o. z.	**Výzva**	13 000,00	10 000,00	11 700,00	22 000,00	56 700,00
	sčítanie ĽBD			824,00		824,00
	mobilná ošetrovňa				5 000,00	5 000,00
spolu		*13 000,00*	*10 000,00*	*12 524,00*	*27 000,00*	*62 524,00*
Domov sv. Jána z Boha n. o.	**Výzva**		8 000,00			8 000,00
	NDC			55 000,00	46 000,00	101 000,00
	SOH				18 000,00	18 000,00
spolu		*0,00*	*8 000,00*	*55 000,00*	*64 000,00*	*127 000,00*
OZ Stopa Slovensko	**Výzva**		5 000,00	15 000,00	20 000,00	40 000,00
	sčítanie ĽBD			220,00		220,00
	Terénna sociálna služba kríz. int.				3 000,00	3 000,00
spolu		*0,00*	*5 000,00*	*15 220,00*	*23 000,00*	*43 220,00*
OZ PRIMA	**Výzva**				5 600,00	5 600,00
	sčítanie ĽBD			149,60		149,60
spolu		*0,00*	*0,00*	*149,60*	*5 600,00*	*5 749,60*
Armáda spásy, o. z.	**Výzva**		4 000,00			4 000,00
Domov pre každého, o. z.	**SOH**	20 000,00	20 000,00	18 890,00	26 596,00	85 486,00
Hospitálska rehoľa Milosrdných bratov (cirk. organizácia)	**mobilná ošetrovňa**		5 000,00			5 000,00
Divadlo bez domova	**Výzva**				10 400,00	10 400,00
Komunita Saint´Egidio	**sčítanie ĽBD**			500,00		500,00
Spolu		**112 994,40**	**144 994,40**	**260 928,07**	**394 830,00**	**913 746,87**

8. PRIORITY A CIELE KONCEPCIE POMOCI ĽBD

Všetky stanovené ciele a priority v Koncepcii vychádzajú z potreby rešpektovania ľudskej dôstojnosti ukotvenej vo Všeobecnej deklarácii ľudských práva a Ústave Slovenskej republiky zadefinovanými nasledovne:

- Nástroje pomoci smerujú k postupnému znižovaniu počtu ľudí bez domova a vedú k sociálnemu začleneniu ľudí bez domova,
- Rozvoj pomoci reflektuje a odvíja sa predovšetkým od potrieb ľudí bez domova,
- Rozvoj služieb a zariadení je postupný a trvalo udržateľný,
- Systém pomoci funguje na spolupráci potrebných subjektov a organizácií,
- Systém pomoci podlieha priebežnej evalvácii a kontrole pri všetkých službách a nástrojoch pomoci ľuďom bez domova,

Hlavným cieľom Koncepcie v súlade s PHSR HM SR BA 2010-2020 a Koncepciou SMART CITY Bratislava **je zlepšovanie kvality života**. Koncepcia stanovila víziu mesta zameranú na zlepšenie kvality života atribútmi popísanými ako **Urbem Paupertas – Mesto Chudobe.** Zlepšenie kvality života má ako výsledok efektívnej pomoci poskytovaných služieb viesť k postupnému znižovanie počtu ľudí bez domova.

Koncepcia preto zadefinovala nasledovných **7 prioritných oblastí** v rámci pomoci ľudom bez domova:

A) prevencia;
B) zníženie počtu ľudí bez strechy – „roofless“;
C) skvalitnenie systému poskytovaných sociálnych služieb;
D) zvyšovanie kvality integračných prístupov pri práci s ľuďmi bez domova;
E) tvorba dokumentov „Prevencia vzniku extrémnej formy sociálneho vylúčenia a znižovanie rizík spojených s extrémnym sociálnym vylúčením“, „Housing first“, Práca s osobami pracujúcimi v Sex biznise“, „Harm reduction“, za spoluúčasti mimovládnych organizácií;
F) priebežná evalvácia a kontrola služieb pre ľudí bez domova,
G) spolupráca aktérov, informovanosť ľudí bez domova a scitlivovanie verejnosti.

Stanovené ciele a priority smerujú k vytvoreniu efektívnej siete sociálnej pomoci na území hlavného mesta. Implementácia definovaných postupných krokov pomoci a odporúčaní má v určitých časových horizontoch viesť k merateľnému zníženiu počtu ľudí bez domova (roofless). Nastavené ciele a priority majú zároveň viesť ku skvalitneniu poskytovaných sociálnych služieb a napomôcť integrácii ľudí bez domova do spoločnosti.

8.1. Akčné plány realizácie cieľov v jednotlivých prioritných oblastiach

Realizácia nastavených cieľov v rámci jednotlivých prioritných oblastí je spracovaná formou akčných plánov. Zvolené akčné plány formou nadväzujú na PHSR HM SR BA 2010 – 2020.

Časový a vecný harmonogram realizácie stanovených cieľov je rozpracovaný na 3 obdobia:

Rozdelenie cieľov podľa časového obdobia	
Krátkodobé ciele 2018 – 2021	- Zriadenie sociálneho prevenčného tímu - Zlepšenie vnútornej integrity Magistrátu a) b) - Znižovanie počtu ĽBD (roofless) - Zber údajov o počtoch ĽBD v zariadeniach a prostredníctvom terénneho prieskumu - Vytvorenie funkčnej siete podpory - Vytvorenie nízkokapacitného ubytovacieho zariadenia pre ĽBD - Vytvorenie podmienok na realizáciu prechodného integračného bývania pre ĽBD - Komunikácia a edukácia so zahraničnými partnermi na implementovaní cieľov postupného znižovania počtu ĽBD (roofless) a príprava na koncept „Housing first“
Strednodobé ciele 2021- 2023	- Vytvorenie dokumentu „ Prevencia vzniku extrémnej formy sociálneho vylúčenia a znižovanie rizík spojených s extrémnym sociálnym vylúčením“ - Vytvorenie dokumentu „Housing first“ - Vytvorenie dokumentu „Práca s osobami pracujúcimi v Sex biznise“ - Vytvorenie dokumentu práce s užívateľmi „Harm reduction“ - Vytvorenie fóra v rámci záujmových združení miest a obcí, ako nástroja znižovania migrácie chudoby
Dlhodobé ciele od 2023	- Implementácia dokumentov do praxe: „ Prevencia vzniku extrémnej formy sociálneho vylúčenia a znižovanie rizík spojených s extrémnym sociálnym vylúčením“ „ Housing first“ „Harm reduction“ „Práca s osobami v sex biznise“

Akčné plány (Príloha č. 1) rámcovo popisujú jednotlivé ciele. Každý akčný plán bude pred vlastnou realizáciou podrobne rozpracovaný s jasným vecným a časovým harmonogramom a merateľnými ukazovateľmi.

A) Oblasť prevencie

Oblasť prevencie je kľúčová z dôvodu včasného nastavenia preventívnych opatrení na predchádzanie sociálno-patologických javov. Mesto sa zameralo na 3 ciele.

1. Zlepšenie vnútornej integrity Magistrátu
   1a) Sanácia vzniknutého nedoplatku
   1b) Sociálne poradenstvo

2. Zriadenie sociálneho prevenčného tímu

3. Online webový prevenčný systém

B) Znižovanie počtu ľudí „bez strechy – roofless“

Mesto sa zameralo na 2 ciele, kde sa stanoví počet ĽBD a zavedie sa jednotný evidenčný systém pomoci.

4. Zber údajov o počtoch ĽBD v zariadeniach a prostredníctvom terénnej sociálnej služby krízovej intervencie.

5. Jednotný evidenčný systém ĽBD v zariadeniach, ktorým poskytuje finančný príspevok na prevádzku hlavné mesto.

C) Skvalitnenie systému poskytovaných sociálnych služieb

Mesto sa zameralo na 5 cieľov, ktorými sa navýši počet zariadení pre ĽBD a skvalitní sa systém poskytovaných sociálnych služieb. Dôraz je kladený aj na rovnomerné rozmiestnenie zariadení na území mesta. Hlavné mesto má nedostatok zariadení, ktoré poskytujú 24 hodinovú starostlivosť pre chorých ľudí bez domova a ľudí bez domova v dôchodkovom veku. Osvedčenou praxou z iných hlavných miest Európy je realizácia zariadení s nižšou kapacitou pre 20 – 30 klientov.

6. Vytvorenie nízkokapacitného ubytovacieho zariadenia pre ĽBD:
   zriadenie útulku hlavným mestom (lokalita Dúbravka – Lamač v ubytovni Fortuna), prevádzkovaný mimovládnou organizáciou na základe zmluvy o spolupráci.

7. Finančná podpora dennej terénnej sociálnej služby na území hlavného mesta (streetwork).

8. Finančná podpora a vyhradenie pozemku na krátkodobé ubytovanie v krízových situáciách a pri extrémoch počasia.

9. Zriadenie ambulancie pre ľudí bez domova v ubytovni Fortuna, prevádzkovaná mimovládnou organizáciou na základe zmluvy o spolupráci.

10. Finančná podpora na rozšírenie kapacít existujúcich nízkoprahových zariadení opatrovateľskej služby na území mesta (od 2019 – do 2023).

D) Zvyšovanie kvality integračných prístupov pri práci s ľuďmi bez domova
Mesto sa zameralo na 3 ciele, ktoré finančne podporujú integračné programy, nastavujú podmienky realizácie prechodného integračného bývania a riešia najmä jednotlivcov, rodiny, jednotlivcov - užívateľov návykových látok, resp. pod substitučnou liečbou. Dôraz sa bude klásť na intenzívnu prácu s klientom v pilotnom projekte. Doba pobytu klientov v prechodnom integračnom programe bude stanovená na časové obdobie 1 rok.

11. Finančná podpora integračných programov, ktoré sú realizované mimovládnymi organizáciami.

12. Nastavenie podmienok realizácie prechodného integračného bývania v ubytovacích jednotkách ubytovní Kopčany a Fortuna pre ľudí bez domova, zaradením do pilotných projektov mimovládnych organizácií zameraných na integráciu.

13. Zriadenie a prevádzkovanie prechodného integračného bývania hlavným mestom pre ľudí bez domova účastným na pilotných projektoch.

E) Tvorba dokumentov „Prevencia vzniku extrémnej formy sociálneho vylúčenia a znižovanie rizík spojených s extrémnym sociálnym vylúčením, „Housing first“, „Práca s osobami pracujúcimi v Sex biznise“, „Harm reduction“ za spoluúčasti mimovládnych organizácií a zahraničných partnerov.
Hlavné mesto sa zameralo na spracovanie uvedených štyroch koncepčných dokumentov. Spracovanie predpokladá úzku spoluprácu s mimovládnymi organizáciami a zahraničnými partnermi.

14. Spracovanie dokumentov

F) Priebežná evalvácia a kontrola služieb pre ľudí bez domova
Hlavné mesto sa zameralo na priebežnú evalváciu a kontrolu poskytovaných služieb uvedenej skupine obyvateľstva.

15. Priebežná evalvácia a kontrola služieb pre ĽBD

G) Spolupráca aktérov, informovanosť ľudí bez domova a scitlivovanie verejnosti
Hlavné mesto sa zameralo na 4 ciele zameraných na dve oblasti: vytvorenie participatívnej skupiny a informovanosť.

16. Vznik participatívnej skupiny v zmysle evalvácie plánovaných aktivít v Koncepcií pomoci ĽBD.

17. Informovanosť ľudí bez domova na území hlavného mesta o dostupných sociálnych službách.

18. Vydávanie tlačových správ v zmysle koncepcie a prezentácia práce s ľuďmi bez domova.

19. Realizácia konferencie v rámci kampane „Ending homelessness Europe“.

8.2. Matica pomoci ĽBD

Na základe údajov zo sčítania ľudí bez domova a na základe odhadov ich počtu zo strany mimovládnych organizácií sa hlavné mesto rozhodlo prioritne riešiť a aktívne preventívne reagovať na alarmujúci počet ľudí bez strechy – roofless. Hlavné mesto si uvedomuje, že jedine postupnými krokmi môže efektívne riešiť situáciu a tým aj riešiť spoločenskú potrebu postupného znižovania počtu ľudí bez domova v uliciach a taktiež zefektívňovaním služieb pre ľudí užívajúcich návykové látky a osoby pracujúce v sex biznise znižovať riziká s tým spojené.
Ľudia bez domova, ktorí sa nachádzajú na ulici, sú v našich podmienkach najviditeľnejším obrazom aktuálne chybne nastaveného systému. Mesto nie je stotožnené s prizeraním sa na túto realitu a podľa vzoru západných metropol aktívne vstupuje do riešenia tejto situácie (viď obrázok).

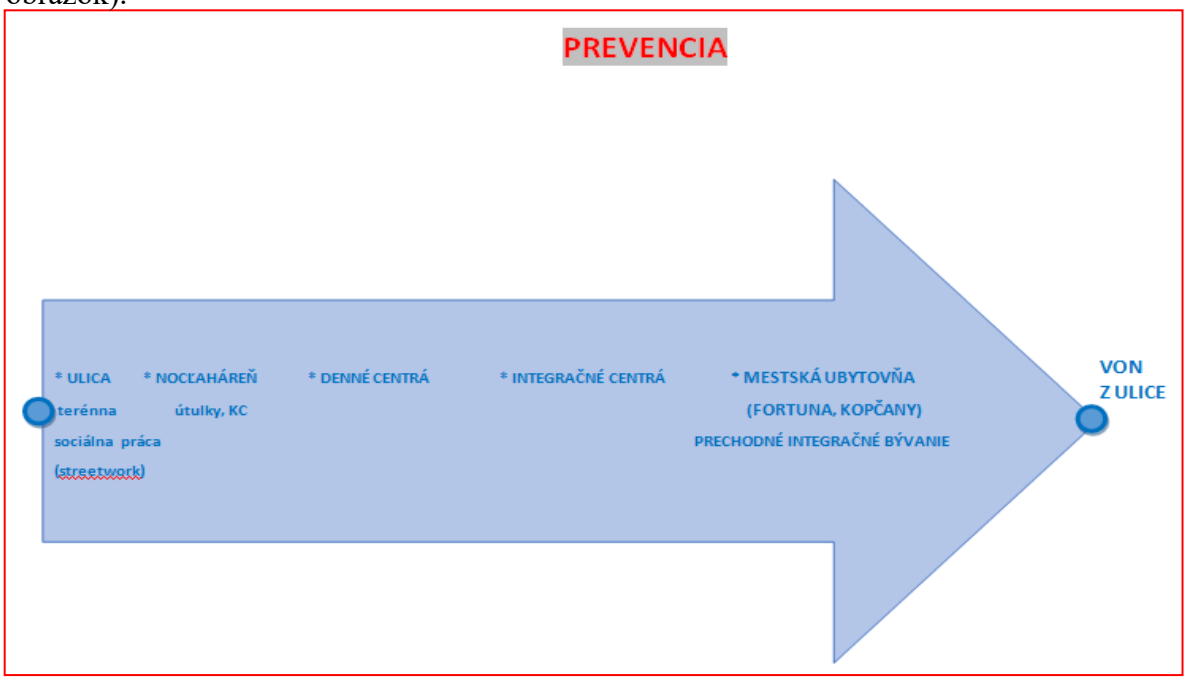

Minimálny počet ľudí bez domova - 2064, bol získaný sčítaním ľudí bez domova v Bratislave. Ide len o orientačné číslo, ktoré nevypovedá o reálnom počte ľudí bez domova, ktorí sa nachádzajú na ulici. Preto pristupujeme k zberu údajov o počtoch ľudí bez domova prostredníctvom terénnej sociálnej služby, nízkoprahových ubytovacích zariadení a denných centier, ktorých činnosť a prevádzku finančne podporujeme. Cieľom bude plošný monitoring a výstupom mapa lokalít, kde sa ľudia bez domova zdržiavajú. Až po absolvovaní presného monitoringu začiatkom roku 2018, ktorý bude zameraný na ľudí bez strechy – roofless, bude možné nastaviť meranie postupného znižovania ich počtu v rokoch 2018 - 2021 o 10% a v rokoch 2021-2023 o 30%. Rovnako údaj o počte roofless bude podkladom pre vytvorenie jednotného evidenčného systému ľudí bez domova v zariadeniach, ktorým poskytuje finančný príspevok hlavné mesto. K ďalším aktivitám, ktoré hlavné mesto zrealizuje na dosiahnutie cieľa postupného znižovania ĽBD – roofless patrí:

- Zvýšenie počtu nízkokapacitných ubytovacích zariadení pre ľudí bez domova – vo forme zriadenia, resp. odporúčaním na zriadenie zariadení pre BSK a mestských častí;

- Uvoľnením ubytovacích jednotiek v mestských ubytovniach a v zariadení prechodného integračného bývania, ktoré bude zriadené a prevádzkované hlavným

mestom pre ľudí bez domova v procese integrácie v zmysle rapid rehousing s ohľadom na lokálne podmienky;

- Zvýšením efektívnosti a nastavením kontroly merateľných ukazovateľov v integračných programoch;
- Zvýšením komunikácie terénnych sociálnych služieb „ streetwork“ s hlavným mestom s cieľom evidencie napĺňania cieľov;
- Hlavné mesto ako podporovateľ sociálnych služieb pre ľudí bez domova, zvýši kontrolu nad poskytovateľmi sociálnych služieb v súčinnosti s MPSVaR SR.

Hlavné mesto sa plne stotožnilo s tézou „ulica nie je domov“ a preto bude aktívne podporovať terénnu sociálnu službu, zvlášť jej dennú formu, ktorá bude mať za cieľ delegovanie ľudí bez domova k ubytovacím sociálnym službám (útulky, nocľaháre). V druhom kroku úlohou týchto zariadení má byť delegovanie klientov do denných alebo integračných centier, kde má byť s nimi započatý proces integrácie a navracania sa do systému.

V nasledujúcej časti rozoberáme jednotlivé služby v kontexte ich prínosu k cieľu znižovania počtu ľudí bez domova. Zároveň nastavujeme evaluačné otázky, ktoré majú za cieľ zvýšiť a zefektívniť kontrolu nad využívaním finančných príspevkov na služby a aktivity zo zdrojov mesta. Mesto vytvorí kontrolný mechanizmus vo forme elektronického (word) dokumentu, ktorý jednotliví poskytovatelia budú vypĺňať a to v kvartálnom systéme ako čiastkové evaluácie a ročne ako komplexné evaluačné výstupy. Taktiež v zmysle nastavenia krátkodobých, strednodobých a dlhodobých cieľov bude v roku 2021 prebiehať veľká evaluácia za obdobie 2018 – 2021, na základe ktorej sa budú pripravovať strategické dokumenty uvádzané v strednodobom cieli. Evaluácia strednodobých cieľov bude zameraná na participatívny proces jednotlivých subjektov a odborníkov, ktorej výstupom budú strategické dokumenty.

Terénna sociálna služba krízovej intervencie „streetwork“ (§ 24a[7])

Je primárnym nástrojom pri znižovaní počtu ľudí bez domova na ulici. Jej cieľom je saturácia potrieb klienta v jeho prirodzenom prostredí avšak nesmie byť zameraná len na túto činnosť. Streetwork aktívne vstupuje do procesu delegovania klienta k zariadeniam, ktoré majú nastavené väčšie množstvo mechanizmov podpory. Terénna služba aktívne monitoruje počet ľudí pohybujúcich sa a prebývajúcich na uliciach alebo v neistých podmienkach (chatky, squaty, kanály). V kontexte včasnej intervencie pre tzv. krátkodobých klientov[8] poskytuje informácie prevenčnému pracovníkovi a deleguje klienta na miesta, kde mu budú poskytnuté podporné mechanizmy na eliminovanie krízy a nastavenie mechanizmov návratu späť do bežného života. Terénna sociálna služba je vykonávaná registrovanými organizáciami, ktoré majú odborný personál schopný aktívne riešiť situáciu jednotlivcov a skupín v reálnom čase na reálnom mieste.

<u>Evaluačné otázky:</u>

Počet klientov/ jednotlivcov kontaktovaných sociálnou službou ročne
Počet kontaktov celkovo ročne
Počet klientov delegovaných na prevenčného pracovníka
Počet hodín poradenstva na sociálneho pracovníka
Počet iniciovaných prípadových stretnutí

[7] V zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov
[8] Krátkodobý klient – osoba v kríze, ktorá ešte neprijala status človeka bez domova. Z pravidla do 3 mesiacov.

Nocľaháreň (§ 26[9])

Sú v systéme znižovania počtu ľudí na ulici v prvej línii. Sú kvantitatívnymi zariadeniami ktoré zabezpečujú základné potreby, ale zároveň poskytujú poradenstvo a delegujú klientov k službám a zariadeniam vyššieho stupňa. Definovanie nízkoprahovosti v tomto prípade znamená, že služby môžu byť poskytované aj anonymne pre všetkých.

Evaluácia:

Počet klientov ktorí využili zariadenie (jednotlivcov)
Počet prenocovaní spolu
Koľko hodín bolo dostupné poradenstvo pre klienta
Akým spôsobom zariadenie informuje klientov o nadstavbových službách

Útulok (§ 26[10]) pre chorých

Patrí do kategórie služieb špecifických potrieb. Slúži pre ľudí v akútnom zdravotnom stave, u ktorých je zvýšené riziko úmrtia na ulici alebo zhoršenia zdravotného stavu. Krátkodobo slúži klientom, ktorí potrebujú a majú lekárom definovaný čas/ dobu preliečenia.

Evaluácia:

Koľko ľudí využilo službu
Koľko ľudí opustilo sociálnu službu

Nízkoprahové denné centrá (§ 24b[11])

Denné centrá vnímame v kontexte redukcie počtu ľudí bez domova ako prvý prestupný krok. Je to miesto, ktoré sa primárne zameriava na naplnenie bazálnych potrieb a poskytuje útočisko pre ľudí, ktorí sú v núdzi. Avšak v rámci napĺňania cieľov je nevyhnutné, aby sa títo klienti dostali k poradenskej sociálnej službe. Poradenstvo je zamerané na saturáciu a prevenciu a v neposlednom rade motiváciu klienta zmeniť spôsob smerovania jeho života. Je to miesto, kde sa vytvára prvý obraz klienta ako individuality. Denné centrá slúžia k návratu a posilneniu klienta v riešení jeho situácie a poskytujú mu dostatok podpory prostredníctvom svojich zamestnancov, aby ich bol schopný naplniť sám alebo pomocou sociálnej asistencie. Denné centrá sú prestupným nástrojom a nemajú byť finálnym. Cieľom je zapojenie do jednoduchých integračných projektov a následne delegovanie klienta k službám špecializovaným na integráciu – integračných centier.

Evaluačné otázky:

Koľkým klientom bolo poskytnuté stravovanie, hygiena počas jedného roka.
Koľkým klientom bolo poskytnuté poradenstvo – podľa typu viď zákon.
Koľkí klienti boli delegovaní k službe IC.
Koľkí klienti ukončili bezdomovectvo vďaka Vašej intervencii.
Ak došlo k návratu klienta z IC aký bol dôvod.
Koľko klientov si zmenilo miesto trvalého bydliska na MČ.
Koľko klientov bolo evidovaných na ÚPSVaR.
Koľko klientov ste delegovali do ubytovania v rámci programu redukcia roofsleepers.
Počet iniciovaných prípadových stretnutí.

[9] V zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov
[10] V zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov
[11] V zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov

Integračné centrá (§ 24c[12])

Integračné centrá sú posledným stupňom v procese ukončovania pouličného bezdomovectva a zároveň aktívne reagujú na prevenčné mechanizmy, kde vystupujú v pozícii rýchleho návratu späť do systému práce, bývania, existencie mimo sociálne služby pre ľudí bez domova. Integračné centrá sú službou kvalitatívneho charakteru, kde cieľom je človek mimo sociálnych služieb. Integračné centrá môžu vykonávať aj prevenčné kroky v rámci systému prevencie relapsu k pouličnému životu.

Evaluačné otázky

Počet osôb ktoré navštívili IC
Počet osôb delegovaných v rámci prevenčného mechanizmu
Počet osôb delegovaných inou sociálnou službou
Počet plne integrovaných osôb
Koľko klientov si zmenilo miesto trvalého bydliska na MČ
Koľko klientov bolo evidovaných na ÚPSVaR
Počet klientov delegovaných do ubytovania v rámci programu redukcia roofsleepers
Počet verejno prospešných projektov
Počet post-integrančných aktivít (ak také daná služba poskytuje)
Počet dlhodobých klientov (zdôvodnenie ich neintegrácie)
Počet iniciovaných prípadových stretnutí

Ako inovatívny prvok hlavné mesto pilotne zrealizuje systém prechodného integračného bývania. Na tento účel bude vyhradených 23 ubytovacích jednotiek v mestských ubytovniach Fortuna a Kopčany. Rovnako mesto plánuje zriadenie a prevádzkovanie prechodného integračného bývania s ubytovacími kapacitami v počte 30. Prechodné bývanie je nástrojom efektívneho návratu späť do spoločnosti, má integratívny charakter a patrí medzi 24 hodinové služby. Primárne bude slúžiť klientom, ktorí budú zapojení v pilotných integračných programoch, ktoré jasne a zrozumiteľne definujú ukončenie bezdomovectva. Prechodné integračné bývanie bude poskytované na dobu maximálne 1 rok. Klientom bude pridelený sociálny pracovník, ktorý je delegovaný MVO, ktorého úlohou bude pracovať s klientom na systéme trávenia času a zároveň bude pre klienta oporou v prípade krízových situácií

Evalvácia práce s klientom v ubytovacej jednotke

Nakoľko ide o pilotný projekt hlavného mesta, mesto bude aktívnou súčasťou procesov práce s klientami a chce byť plne informované o krokoch a službách poskytovaných v jeho zariadeniach.

Pred vstupom klienta do pilotného projektu MVO predloží na oddelenie sociálnych vecí hlavného mesta prípadovú štúdiu žiadateľa, ktorá bude obsahovať ciele a postupy vrátane časovej hypotézy opustenia prechodného integračného bývania. Jednotlivé kroky práce s klientom budú aktualizované každé 4 mesiace. V prípade nejasností/nezrovnalostí si oddelenie sociálnych vecí hlavného mesta vyžiada osobnú komunikáciu s MVO, ktorá s klientom pracuje. V prípade predĺženia povolenej doby ubytovania bude nutné predložiť prípadovú štúdiu, ktorá bude obsahovať relevantné dôvody predĺženia. Hlavné mesto bude mať právo zvolať špecializovanú komisiu zloženú z radov poskytovateľov sociálnych služieb pre ĽBD a odborníkov v danej problematike na prerokovanie oprávnenosti žiadosti.

[12] V zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov

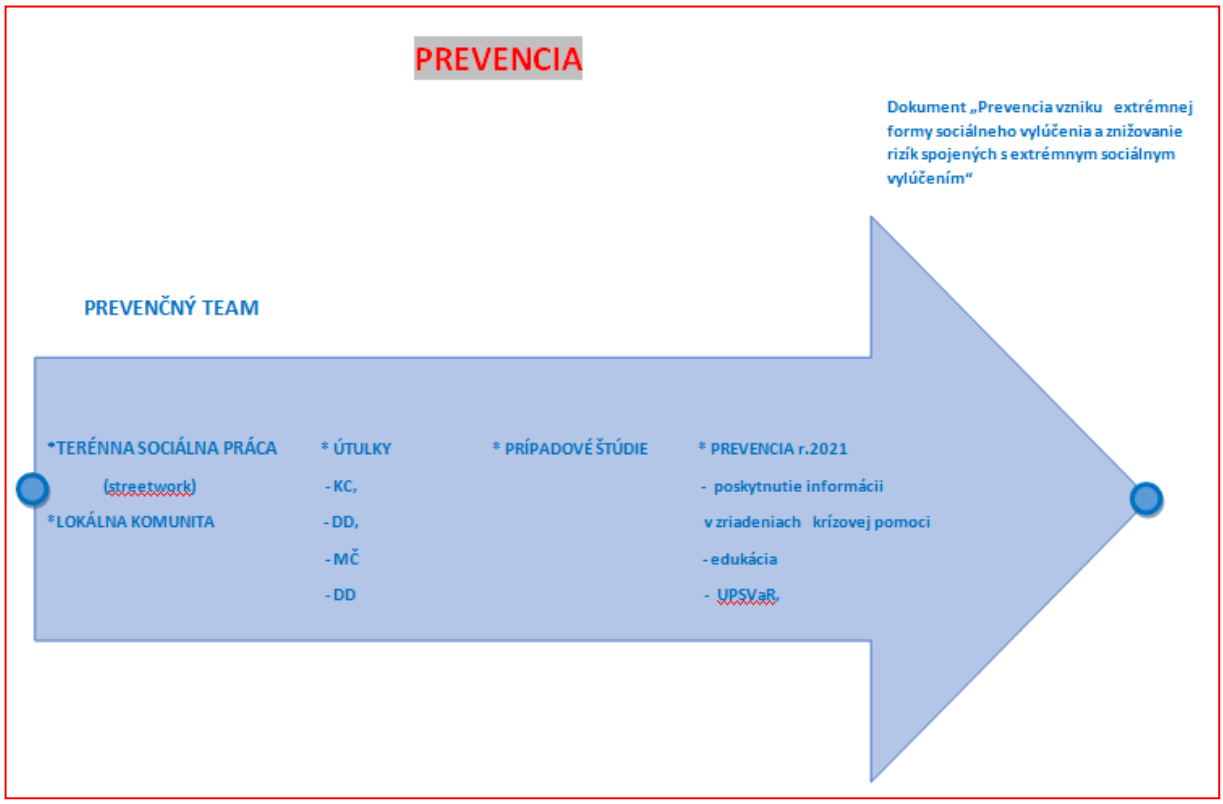

Oblasť prevencie je pre Koncepciu pomoci ĽBD kľúčová z dôvodu včasného nastavenia preventívnych opatrení na predchádzanie sociálno – patologickým javom. Hlavné mesto si uvedomuje, že aktuálna situácia je alarmujúca. Podľa sčítania a odhadov MVO je zrejmé, že migrácia ľudí bez domova do veľkých miest je fakt, s ktorým musí pracovať. Taktiež si uvedomuje, že doterajšie postupy zamerané na saturáciu potrieb ľudí bez domova nemajú za následok ich integráciu, ale len stabilizáciu v kríze. Z tohto dôvodu hlavné mesto zriadi pozíciu „prevenčného pracovníka“, ktorý bude vyškoleným odborníkom na bezdomovectvo a poradenstvo a zriadi „Prevenčný sociálny tím“. Prevenčný pracovník bude mať ako jednu z jeho primárnych funkcií vedenie tzv. „prípadových skupín“ za účasti odborníkov, ktorí budú involvovaní na riešenie konkrétnych prípadov.

Úlohy prevencie

1) Aktívna komunikácia s terénnymi sociálnymi službami a vstupovanie do procesov riešenia krízy primárne u ľudí, ktorých definujeme ako „ krátkodobý klient“
2) Aktívne prevenčné pôsobenie a to najmä formou poskytovania informácií v detských domovoch, spolupráca s úradmi práce, inštitúciami, ktoré vstupujú do kontaktu s potenciálnymi alebo skrytými ľuďmi bez domova
3) Prevenčné pôsobenie s odborníkmi na problematiku závislostí a s MVO, ktoré sa venujú problematike závislostí ĽBD, na stredných a základných školách, v detských domovoch a krízových centrách
4) Vytváranie siete podpory pre ľudí v núdzi, táto sieť v sebe obsahuje všetky zložky pomoci, ktoré môžu byť využité v prospech jednotlivca

V strednodobej vízií Koncepcie pomoci ĽBD sa spolu s odborníkmi, na základe skúseností z pilotného obdobia vytvorí plán, aplikovateľný do praxe s reálnym nastavením finančných prostriedkov alebo možnosťami financovania z iných zdrojov mimo rozpočet hl. mesta v týchto výstupoch: „Prevencia vzniku extrémnej formy sociálneho vylúčenia a znižovanie

rizík spojených s extrémnym sociálnym vylúčením“, „Práca s osobami pracujúcimi v sex biznise“, „Harm reduction“.
Bratislava ako SMART city vníma aj v tejto oblasti výzvy, ktoré môžu byť nápomocné pre riešenie problematiky ľudí bez domova. Úlohou hlavného mesta je mať informáciu, ako vznikne „rola človeka bez domova“. Ako smart riešenie sa javí vytvorenie online webového systému, kde môžu obyvatelia a komunity informovať o ľuďoch bez domova alebo o rizikách ohrozenia stratou bývania. Tento web systém bude mať jasne štruktúrovaný obsahový rámec, ktorý má pomôcť k lepšej identifikácií problému a podľa toho aj k nastaveniu sociálnej služby, ktorá má danému jednotlivcovi pomôcť. V kontexte strednodobého cieľa sa v tejto oblasti vymedzujú priority, ktoré budú zapracované v dokumente „Prevencia vzniku extrémnej formy sociálneho vylúčenia a znižovanie rizík spojených s extrémnym sociálnym vylúčením“, ktorého obsahom bude najmä:

- Eliminácia a postupné znižovanie pouličného žobrania,
- Postupné znižovanie počtu ľudí bez domova – roofless,
- Konkrétne výzvy a nástroje prevencie vzniku extrémneho sociálneho vylúčenia,
- Konkrétne výzvy a nástroje prevencie pri práci s klientami užívajúcimi návykové látky a znižovanie rizík spojených s aktívnym užívaním návykových látok,
- Konkrétne nástroje znižovania rizík spojených s klientom pracujúcim v sex biznise,
- Efektívne fungovanie siete pomoci,
- Zriadenie mestského kontaktného bodu pre ľudí v núdzi,
- Vytvorenie mapy lokalít, kde sa zdržiavajú ľudia bez domova,
- Vytvorenie jednotného evidenčného systému ĽBD v zariadeniach, ktorým poskytuje finančný príspevok na prevádzku hlavné mesto.

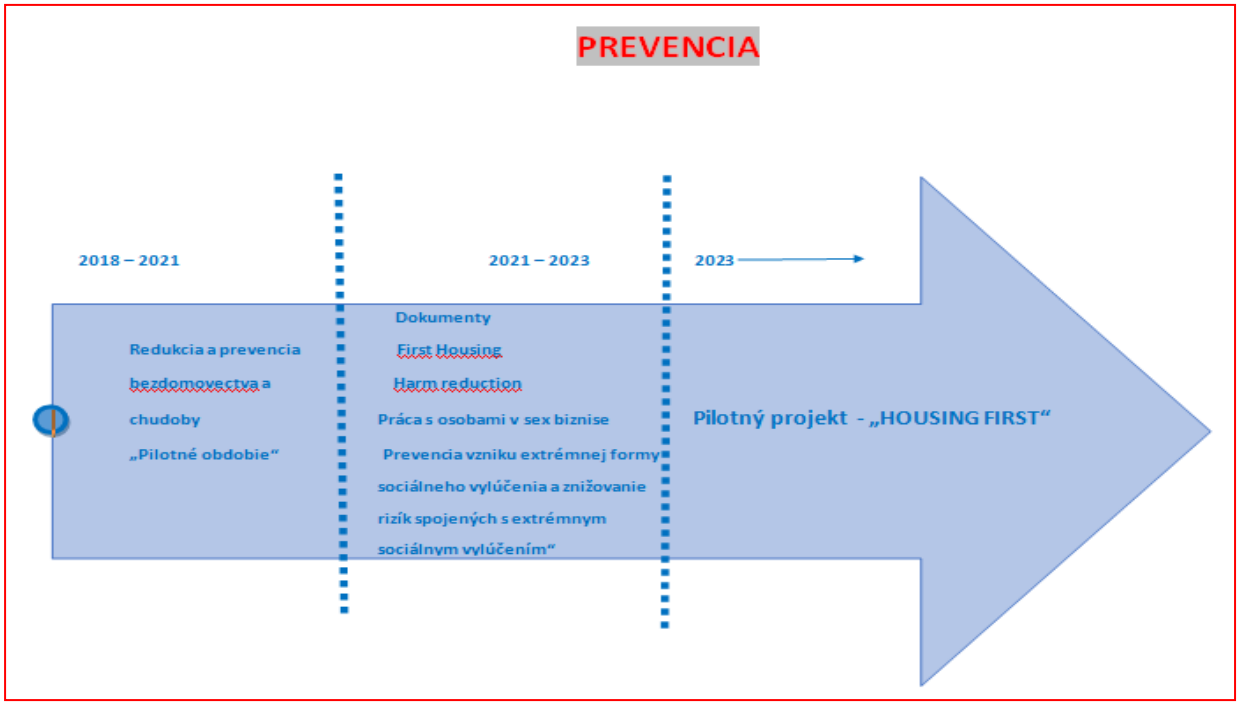

Hlavné mesto si je vedomé, že riešenie problematiky ľudí bez domova je najmä o aplikovaní stratégie „Housing first“. Zároveň si ale uvedomuje fakt, že v súčasnej dobe nie je schopné do tohto systému vstúpiť a to aj na základe absencie jasného konceptu obsahujúceho všetky kroky tejto stratégie. Preto si dáva za cieľ v spolupráci s MVO tento dokument vytvoriť do

roku 2023 a v ďalšom období aplikovať do praxe a to vyčlenením finančných prostriedkov pre poskytovateľov sociálnych služieb na implementáciu tejto stratégie.
Jednou z možností financovania stratégie „Housing first“ je vyčlenenie finančných prostriedkov z Nórskych fondov na komerčný prenájom bytov. Vychádza sa z predpokladu nastavenia pilotnej stratégie „ Housing first“ na 3 roky. Predpokladom je finančná spoluúčasť klienta na prenájme nehnuteľnosti. Vykonaným prieskumom cien bytov na prenájom v Bratislave bolo zistené, že pre potreby stratégie, ktorá bude prioritne zameraná na jednotlivcov a rodiny bude najefektívnejší prenájom jednoizbových a trojizbových bytov. Hlavné mesto nahrádza úlohu štátu pri riešení situácie rodín v kríze. Z toho vyplýva aj úloha hlavného mesta, aby získané dáta z pilotnej stratégie „Housing first“ použilo pri rokovaniach na úrovni štátu, aby sa alarmujúca situácia rodín v kríze riešila na štátnej úrovni, či už finančným balíčkom, ktorým bude podporovať zmienenú pilotnú stratégiu hlavného mesta, alebo vyčlenením konkrétnych bytov.
Predmetom diskusie pri tvorbe stratégie „ Housing first“ by mal byť základný okruh tém:

- Kto je cieľová skupina Housing-u? Rodina a/alebo jednotlivec?
- Spoluúčasť na financovaní zo strany klientov jednotlivcov/rodín. Určiť akceptovateľný príjem v kontexte sociálne vylúčeného jednotlivca/ rodiny.
- Prepočítať systém spoluúčasti klientov jednotlivcov/rodín z celkového finančného krytia, ktoré bude vyhradené na realizáciu stratégie „ Housing first“.

PRÍKLAD

prieskum cien prenájmov bytov – 1 a 3 izbové byty
cca 350 € = 1 izbový byt
spoluúčasť klienta – 150 € (práca + príspevok úpsvar na cestovanie za prácou a príspevok na bývanie)
http://www.nehnutelnosti.sk/bratislava/1-izbove-byty/prenajom?p[order]=12
náklady hlavného mesta na housing - 200€ mesačne, ročne = 2400 €
108 000 /3 roky = cieľ stratégie 1 izbové byty jednotlivec – 15 bytov 1 izbových

3 izbový byt cca 500 € pre rodinu (2 dospelí)
spoluúčasť klienta – 150€ / klient – spolu 300 €
http://www.nehnutelnosti.sk/bratislava/3-izbove-byty/prenajom?p%5Border%5D=12
náklady hlavného mesta na housing - 200€ mesačne, ročne = 2400 €
43 200/ 3 roky = cieľ stratégie 3 izbový byt rodina = 6 bytov 3 izbových

SPOLU 3 roky všetky byty 151 200 € (náklady hlavného mesta na prenájom bytov)

Stratégia „Housing first“ predpokladá vytvorenie pracovnej pozície „housing worker“ na referáte sociálnej služby, ktorý bude organizačne začlenený pod Oddelenie sociálnych vecí hlavného mesta. Predpokladom efektívnej práce vo veci prenájmov nehnuteľností pre potreby stratégie, bude vytvorenie a spravovanie databázy realitných kancelárií a súkromníkov poskytujúcich byty do prenájmu.

Iné nástroje finančnej podpory konceptu „Housing first“

Vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 29. marca 2017 schválila materiál Systém financovania a finančného riadenia Finančného mechanizmu Európskeho

hospodárskeho priestoru a Nórskeho finančného mechanizmu na programové obdobie 2014 – 2021.

Materiál vychádza z vykonávacích predpisov vydaných prispievateľskými štátmi pre Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus na programové obdobie 2014 – 2021 a špecifikuje ich niektoré ustanovenia, aby boli prispôsobené podmienkam platným v Slovenskej republike.

Predkladaný materiál dopĺňa a upravuje postupy, ktoré neboli prispievateľskými štátmi špecifikované pre tretie programové obdobie: postupy pre účinné finančné plánovanie, rozpočtovanie, použitie, účtovanie, výkazníctvo, platby, sledovanie finančných tokov, kontrolu a overovanie pri realizácii zahraničnej pomoci z Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu na programové obdobie 2014 – 2021. Cieľom materiálu je zabezpečenie hospodárneho, efektívneho a účinného využívania prostriedkov poskytnutých Slovenskej republike v rámci predmetných finančných mechanizmov.
K tomuto materiálu sa viaže materiál Systém riadenia Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórskeho finančného mechanizmu pre programové obdobie 2014 – 2021, ktorý je v gescii vedúceho Úradu vlády SR a bol vládou SR schválený dňa 29. marca 2017 uznesením vlády SR číslo 146/2017.

Základné dokumenty predstavujúce rámec pre čerpanie pomoci z Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu v programovom období 2014 – 2021 boli podpísané dňa 28. novembra 2016 v priestoroch Úradu vlády SR. Memorandá o porozumení okrem iného ustanovujú národné riadiace a kontrolné štruktúry a implementačný rámec.

Aktuálne prebieha v rámci každého dohodnutého programu proces prípravy tzv. osnov programov – "Concept Notes", ktoré budú predložené Úradu pre finančný mechanizmus v Bruseli. Následne po predložení jednotlivých vypracovaných osnov bude prebiehať ich schvaľovací proces zo strany donorov. Až po schválení osnov, môžu programoví operátori, t.j. inštitúcie zodpovedné za implementácie jednotlivých programov pristúpiť k príprave a k zverejneniu jednotlivých výziev.

Prehľad programov a inštitúcií zodpovedných za ich implementáciu v Slovenskej Republike uvádza nasledujúca tabuľka[13]:

Program	**Príspevok – granty FM EHP**	**Spolufinancovanie**	**Správca programu**
Rozvoj obchodu, inovácií a MSP	6 000 000 eur	1 058 824 eur	Výskumná agentúra
Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy	5 000 000 eur	882 353 eur	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Podnikanie v oblasti kultúry, kultúrne dedičstvo a kultúrna spolupráca	17 500 000 eur	3 088 236 eur	Úrad vlády Slovenskej republiky
Dobrá správa vecí verejných, zodpovedné inštitúcie, transparentnosť / Cezhraničná spolupráca	8 500 000 eur	1 500 000 eur	Úrad vlády Slovenskej republiky
Fond pre aktívne občianstvo	9 000 000 eur	0 eur	Konzorcium troch nadácií - Nadácie Ekopolis, Nadácie otvorenej spoločnosti a Karpatskej

[13] http://www.eeagrants.sk/1406-sk/programove-obdobie-2014-2021/

Program	Príspevok – granty FM EHP	Spolufinancovanie	Správca programu
			nadácie
Program	**Príspevok – Nórske granty**	**Spolufinancovanie**	**Správca programu**
Rozvoj obchodu, inovácií a MSP	14 000 000 eur	2 470 589 eur	Výskumná agentúra
Miestny rozvoj, odstraňovanie chudoby a inklúzia Rómov	15 000 000 eur	2 647 059 eur	Úrad vlády Slovenskej republiky
Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy	11 000 000 eur	1 941 177 eur	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Domáce a rodovo - podmienené násilie	9 000 000 eur	1 588 236 eur	Úrad vlády Slovenskej republiky
Sociálny dialóg – dôstojná práca	582 000 eur	0 eur	Úrad pre finančný mechanizmus v súlade s článkom 6.13 Nariadenia. Innovation Norway je určený za správcu fondu v súlade s odsekom 4 článku 6.13 Nariadenia.

Možné oblasti zapojenia sa mesta sú:

- rozvoj obchodu, inovácií a MSP
- zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy
- fond pre aktívne občianstvo
- miestny rozvoj, odstraňovanie chudoby a inklúzia Rómov.

Bližšia špecifikácia projektu vo vzťahu k možnému čerpaniu cez tento finančný mechanizmus bude možné spracovať až po vyhlásení výziev pre jednotlivé oblasti.

9. ODPORÚČANIA A ZÁVERY

Koncepcia pomoci ľuďom bez domova rozpracovala:

- finančnú analýzu poskytovanej sociálnej pomoci v riešenej problematike s výhľadom na aktuálne rozpočtované obdobie 2017 – 2020,
- prepojenie nastavených cieľov v jednotlivých prioritných oblastiach prostredníctvom ... akčných plánov (Príloha č. 1) s rozčasovaním obdobia na krátkodobý, strednodobý a dlhodobý horizont,
- návrh stratégie spolupráce s hlavnými aktérmi pomoci ĽBD.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že implementácia nastavenej komplexnej integrálnej sústavy cieľov a aktivít v rámci pomoci ĽBD **vyžaduje v rámci vnútorných štruktúr hlavného mesta SR Bratislavy vybudovanie nového referátu sociálnej služby.**

Rámcová náplň referátu sociálnej služby by koordinovala nasledovné línie:

- správa jednotného evidenčného systému ĽBD v zariadeniach, ktorým poskytuje finančný príspevok na prevádzku hlavné mesto;
- zriadenie sociálneho prevenčného tímu a vyčlení „ prevenčného pracovníka";
- spravovanie online webového prevenčného systému;
- zriadenie participatívnej skupiny, zloženej zo zástupcov mesta, mestských častí, neziskových organizácií, ľudí bez domova a odborníkov, ktorá by sa stretávala každých 6 mesiacov a jej úlohou bude evalvácia naplánovaných aktivít v zmysle Koncepcie a ďalší rozvoj služieb;
- zriadenie pracovnej pozície „housing worker" pre potreby stratégie „Housing first".

Personálne obsadenie v štartovacej fáze predpokladá 3 – 5 pracovníkov (vysokoškolské vzdelanie I. alebo II. stupňa v odbore Sociálna práca alebo v príbuzných vedných odboroch).

Spracovanie Koncepcie zároveň odkrylo viaceré línie a oblasti, ktoré by bolo vhodné v záujme zachovania komplexnosti nastavenej integrálnej sústavy cieľov a aktivít v rámci celej Bratislavy postupne realizovať.
Odporúčania sa rozdelené do dvoch skupín:

<u>1. skupina - línia pre hlavné mesto SR Bratislavu:</u>

a) Dočasná zmena charakteru zariadenia sociálnych služieb
Po dohode s Vysokou školou sv. Alžbety, v zmysle dočasnej zmeny charakteru zariadenia sociálnych služieb, navrhujeme zriadiť v nocľahárni zriadenej HM denné dormitórium (možnosť odpočinku pre ľudí bez domova počas dňa, ktorí nemajú priestor na odpočinok po nočnej službe). Išlo by o spoplatnenú službu, ktorú by využívali zamestnaní klienti nocľahárne. Nocľaháreň ponúka ubytovacie služby počas noci a klienti ju opúšťajú v skorých ranných hodinách. Na území hlavného mesta absentuje možnosť oddychu po práci počas dňa pre ĽBD, ktorí sú v pracovnom procese počas noci.

b) Poskytovanie finančného príspevku obetiam domáceho násilia v zmysle platného interného predpisu hlavného mesta.

c) Zriadenie a financovanie nízkoprahového zariadenia pre seniorov, ktoré by bolo určené ĽBD v dôchodkovom veku.

d) Kompetencie Mestskej polície hlavného mesta SR Bratislavy
V zmysle preventívno-asistenčnej činnosti na území hl. mesta spolupráca s terénnymi sociálnymi pracovníkmi, v prípade krízových situácií, pomoc pri preprave ĽBD a zabezpečenie poriadku. Distribúcia informačných letákov o poskytovaných sociálnych službách pre ľudí bez domova na území hl. mesta, súčinnosť pri detekovaní lokalít, kde sa zdržiavajú ľudia bez domova.

e) Na ubytovni Fortuna prijať 2 sociálnych pracovníkov, ktorí by poskytovali špecializované sociálne poradenstvo klientom ubytovne, spolupráca s nízkoprahovým denným centrom Fortunáčik.

f) Doplnková služba výdaj stravy
V spolupráci s MVO efektívne nastaviť túto doplnkovú službu, nakoľko výdaj stravy nie je rovnomerne nastavený v jednotlivých dňoch týždňa.

2. skupina – línia pre MČ

g) V spolupráci s MČ komunikovať s komunitami obyvateľov vo vytipovaných lokalitách pre eventuálne zriadenie služieb pre ĽBD, s cieľom zmierňovať predsudky a scitlivovať verejnú mienku.

h) Podpora pri zabezpečení vybudovania útulkov (mestské časti Petržalka, Karlova Ves, Staré mesto) v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK a prevádzkovaných MVO.

3. skupina – línia pre BSK

i) Zriadiť a financovať útulky v mestských častiach Petržalka, Karlova Ves, Staré mesto, ktoré budú prevádzkované MVO..
j) Zriadiť a financovať aspoň 2 integračné centrá, ktoré budú prevádzkované MVO.

10. Literatúra

Odborné citačné zdroje

Halušková. E. – Božik, J., 2015. Chudoba, spoločenské súvislosti a sociálne politiky na jej odstránenie, vyd. IRIS, Bratislava.

Matoušek, O., 2003. Slovník sociální práce. Praha: Portál, 288 s. ISBN 80-7178-549-0.

Matoušek, O. a kol., 2003. Metody a řízení sociální práce. Praha: Portál, 2003. 384 s. ISBN 80-7178-548-2.

Matoušek, O. a kol., 2003. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 351 s. ISBN 978-80-7367-818-0.

Oláh, M., 2016. Sociálna práca, Bratislava: IRIS, ISBN 978-80-89726-58-5.

Strieženec, Š., 1996. Slovník sociálního pracovníka, Trnava: AD, 256 s. ISBN 80-967589-0-X.

Tvrdoň, M. – Kasanová, 2004. Chudoba a bezdomovectvo. Nitra: Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF, 2004. 141s. ISBN 80-8050-776-7.

Legislatívne citačné zdroje

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020, https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nprss-2015-2020.pdf

Národná rámcová stratégia podpory sociálneho začlenenia a boja proti chudobe, https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/boj-proti-chudobe/

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislava 2010 – 2020, http://www.bratislava.sk/assets/File.ashx?id_org=700000&id_dokumenty=11025702

Komunitný plán sociálnych služieb hlavného mesta SR Bratislava, http://bratislava.sk/komunitny-plan-socialnych-sluzieb-hlavneho-mesta/d-11036440

Územný generel sociálnej starostlivosti, http://www.bratislava.sk/uzemny-generel-socialnej-starostlivosti/d-11045124

EÚ deklarácia základných ľudských práv

Európska sociálna charta

Stratégia Európa 2020 – vytvorenie podmienok pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 311/2011 Z.z. Zákonník práce

Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 43/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní

Zákon SNR č. 377/1990 Z.z. v znení neskorších predpisov o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave

Štatút hlavného mesta SR Bratislavy, úplné znenie v znení dodatkov č. 1. až 14 zo dňa 5.4.2017

Mestská polícia: všeobecne záväzné nariadením č. 3/1991 na základe zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov

Webové citačné zdroje:

https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/427849-pocet-ludi-na-slovensku-ohrozenych-chudobou-stupol/ (25.7. 2017)

http://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-448 (18.7.2017)

http://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2015/Ondrusova/kapitola1.pdf (18.7. 2017) autor: Ondrušová D.

https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/vyhodnotenie-bratislavskeho-scitania-ludi-bez-domova-2.html (18.7. 2017)

https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/historicky-prve-scitanie-ludi-bez-domova.html (6.8.2017)

http://hnonline.sk/slovensko/599384-pocet-obyvatelov-bratislavy-nesedi-v-systeme-plavaju-desattisice-ludi-a-mesto-straca-miliony (18.7. 2017)

http://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2016/Ondrusova/zaverecna_sprava_scitanie_ondrusova_2016.pdf (18.7.2017) autor: Ondrušová D.

http://193.87.31.84/0213183/Statisticka_rocenka_hl_m_SR_Bratislavy_2015.pdf (18.7. 2017)

http://www.region-bsk.sk/clanok/register-poskytovatelov-socialnych-sluzieb-868694.aspx (18.7.2017)

http://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-448 (18.7. 2017)

http://www.bratislava.sk/rozpocet/d-11033808/p1=11050320 (stav 11.8.2017)

http://bratislava.sk/assets/File.ashx?id_org=700000&id_dokumenty=11036441 (2.8. 2017)

http://www.bratislava.sk/postup-pri-pridelovani-obecnych-najomnych-bytov/d-11031036 (15.8. 2017)

http://www.bratislava.sk/postup-pri-pridelovani-obecnych-najomnych-bytov/d-11031036 (15.8. 2017)

P R Í L O H Y

Príloha č. 1 Akčné plány implementácie cieľov KPĽBD

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita A	**Prevencia**		
Cieľ 1	Zlepšenie vnútornej integrity v rámci Magistrátu		
Názov projektu/aktivity	1a Sanácia vzniknutého nedoplatku 1b Sociálne poradenstvo		
Stručný popis: Zavedenie funkčných mechanizmov sanácie nedoplatku a aktívne sociálne poradenstvo mesta ako nástroj včasnej pomoci			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		Oddelenie nájomného bývania	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		€	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: 1a) Spolupráca oddelenia sociálnych vecí s oddelením nájomného bývania, prípadne iného príslušného oddelenia/sekcie v predmetnej veci pri sanácii vzniknutého nedoplatku na nájomnom. Návrh na doplnenie rámcovej náplne dotknutých oddelení a sekcií magistrátu HM. 1b) Súčinnosť oddelenia sociálnych vecí s oddelením nájomného bývania pri poskytovaní sociálneho poradenstva neplatičom prostredníctvom sociálneho prevenčného tímu.			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita A	**Prevencia**		
Cieľ 2	Zriadenie sociálneho prevenčného tímu		
Názov projektu/aktivity	Prevenčný sociálny tím		
Stručný popis: Hlavné mesto zriadi pozíciu „ prevenčného pracovníka“, ktorý bude vyškoleným odborníkom na problematiku bezdomovectva a poradenstvo. Jeho úlohou bude zriadiť „ Prevenčný sociálny tím.“ Jednou z jeho primárnych funkcií bude vedenie tzv. „ prípadových skupín“ za účasti odborníkov, ktorí budú ivolvovaní na riešenie konkrétnych prípadov.			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:			
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		5000 €	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Sociálny prevenčný tím je pracovná skupina spolupracujúca s rôznymi typmi sociálnych služieb. Vzájomné prepojenie odborníkov v prospech klienta (prípadové skupiny). Kmeňové zloženie prevenčného tímu budú tvoriť odborníci z denných centier, integračných centier, odborníci z terénnej sociálnej služby, zástupca MČ a prevenčný pracovník hlavného mesta. Tento tím bude v sebe zahŕňať špeciálne vyškolenú hliadku mestskej polície mesta Bratislavy , ktorá na základe svojich vedomosti a zručností bude schopná podať človeku bez domova informácie o sociálnych službách a psychiatra/ psychológa, ktorí budú ochotní poskytnúť sociálnemu prevenčnému tímu svoju pomoc za účelom diagnostikovania klienta v teréne alebo v zariadení. Personálne zabezpečenie : 2 príslušníci mestskej polície, 1 psychiater/ psychológ – so skúsenosťou so sociálne exkludovanými skupinam.			
Poznámky: Prevenčný sociálny pracovník bude zamestnancom referátu sociálnej služby			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita A	**Prevencia**		
Cieľ 3	Online webový prevenčný systém		
Názov projektu/aktivity	Webový prevenčný systém – informácie o tom, ako vznikne rola „človeka bez domova“		
Stručný popis: Smart riešenie na vytvorenie nástroja, ktorý umožní obyvateľom Bratislavy a komunitám informovať o ĽBD alebo o rizikách ohrozenia stratou bývania			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		OIT,	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		800 €	
Trvanie realizácie:	Do 2021	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Web bude mať jasne štruktúrovaný obsahový rámec, čo napomôže k lepšej identifikácií problému a nastaveniu sociálnej služby. Táto forma komunikácie bude slúžiť ako nástroj pre všetky strany, ktoré prichádzajú do kontaktu s človekom bez domova alebo s ľuďmi ohrozenými sociálnym vylúčením. Web bude spravovať OSV hlavného mesta a je chápaný aj ako účinný zdroj informácií pre sociálny prevenčný tím.			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita B	**Znižovanie počtu ľudí „bez strechy – roofless“**		
Cieľ 4	Zber údajov o počtoch ĽBD v zariadeniach a prostredníctvom terénneho prieskumu		
Názov projektu/aktivity	Zber údajov o počtoch ĽBD a monitoring		
Stručný popis: Zavedenie plošného monitoringu s vytvorením mapy lokalít, kde sa zdržujú ĽBD			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		OIT,	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		0 €	
Trvanie realizácie:	Do 2021	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Zber údajov o počtoch ĽBD, ktorí sa nachádzajú na ulici – roofless, prostredníctvom terénnej sociálnej služby, nízkoprahových ubytovacích zariadení a nízkoprahových denných centier. Cieľom bude plošný monitoring a výstupom mapa lokalít, kde sa zdržiavajú ĽBD – roofless. Na základe monitoringu bude možné nastaviť meranie postupného znižovania počtu ĽBD – roofless. Zber dát: iniciály klienta, rok narodenia, odkiaľ pochádza, pohlavie, dĺžka pobytu na ulici, info o jeho motivácií opustiť aktuálny status. Ide kontrolný mechanizmus vo forme elektronického (word) dokumentu, ktorý jednotliví poskytovatelia budú vypĺňať a to v kvartálnom systéme ako čiastkové evaluácie a ročne ako komplexné evaluačné výstupy.			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita B	**Znižovanie počtu ľudí „ bez strechy – roofless“**		
Cieľ 5	Jednotný evidenčný systém ĽBD v zariadeniach, ktorým poskytuje finančný príspevok na prevádzku hlavné mesto.		
Názov projektu/aktivity	Jednotný evidenčný systém		
Stručný popis: Centralizácia údajov do jednotnej evidencie od poskytovateľov služieb pre ĽBD s cieľom objektívneho zistenia počtu a štruktúry populácie ĽBD na území hlavného mesta			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		OIT,	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta/Nórsky finančný mechanizmus	
Odhadovaná finančná náročnosť:		1600 €	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Centralizácia údajov do jednotnej evidencie od poskytovateľov služieb pre ĽBD s cieľom objektívneho zistenia počtu a štruktúry populácie ĽBD na území hlavného mesta a zamedzeniu straty informácií, ktoré by mohli inému poskytovateľovi zjednodušiť a zefektívniť prácu s klientom. V jednotnom evidenčnom systéme budú evidované údaje: meno, priezvisko, dátum narodenia, miesto narodenia, pohlavie, štátna príslušnosť, rodinný stav, adresa trvalého pobytu, vzdelanie, zdroj príjmov, prehľad čerpaných sociálnych služieb. Získanie potrebných údajov bude ošetrené písomným súhlasom od klienta so spracovaním jeho osobných údajov. Súhlas sa bude dávať na dobu 10 rokov a to správcovi databázy , ktorým bude hlavné mesto.			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita C	**Skvalitnenie systému poskytovaných sociálnych služieb**		
Cieľ 6	Útulok		
Názov projektu/aktivity	Zriadenie útulku hlavným mestom (lokalita Dúbravka – Lamač v ubytovni Fortuna) v pôsobnosti MVO		
Stručný popis: Doplnenie chýbajúceho druhu zariadenia v rámci základnej siete pomoci.			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		VUC, MVO,	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		€	
Trvanie realizácie:	Do 2019	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Vybudovanie absentujúceho zariadenia z dôvodu zabezpečenia efektívneho fungovania základnej siete pomoci pre ĽBD. Útulok poskytuje ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pracovnú terapiu. Prevádzkovaný bude MVO na základe zmluvy o spolupráci s hlavným mestom.			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita C	**Skvalitnenie systému poskytovaných sociálnych služieb**		
Cieľ 7	Finančný mechanizmus podpory terénnej soc. práce (streetworku)		
Názov projektu/aktivity	Finančná podpora terénnej soc. práce na území hlavného mesta		
Stručný popis: Posilnenie terénnej sociálnej práce a sociálnej služby krízovej intervencie			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		MVO,	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		viď kapitola 7 tabuľka č. 12	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Postupné percentuálne navyšovanie finančnej podpory terénnej sociálnej práce ako aj sociálnej služby krízovej intervencie pre registrovaných alebo akreditovaných poskytovateľov, ako jeden z nástrojov pomoci ľudom bez domova. Prioritou je podpora dennej terénnej sociálnej práce na území mesta.			
Poznámky:			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita C	**Skvalitnenie systému poskytovaných sociálnych služieb**		
Cieľ 8	Krízový plán		
Názov projektu/aktivity	Finančná podpora a vytypovanie pozemku na krátkodobé ubytovanie v krízových situáciách a pri klimatických zmenách		
Stručný popis: Podpísanie memoranda o vzájomnej spolupráci pri krízových situáciách			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		v zmysle Memoranda	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		20 000 €	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Vytvorenie krízového plánu v prípade dlhodobých mrazov, horúčav a iných nečakaných krízových situácii. Podpísanie memoranda o vzájomnej spolupráci pri krízových situáciách HM s MVO, cirkvami, vysokými školami a inými spolupracujúcimi subjektmi. Plán obsahuje manuál pomoci s jednotlivými krokmi a postupmi riešenia krízovej situácie. Pozemok, ktorý bude vyhradený pre potreby krátkodobého ubytovania v krízových situáciách a pri klimatických zmenách, bude vyberaný v zmysle dokumentu „Vytipované lokality na realizáciu zariadení a služieb pre ĽBD v hlavnom meste SR Bratislave“			
Poznámky: viď prílohu č. 2 Memorandum...			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita C	**Skvalitnenie systému poskytovaných sociálnych služieb**		
Cieľ 9	Ambulancia pre ĽBD		
Názov projektu/aktivity	Zriadenie Ambulancie pre ľudí bez domova v ubytovni Fortuna v pôsobnosti MVO.		
Stručný popis:			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		MVO	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		€	
Trvanie realizácie:	Do 2019	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Ide o vybudovanie absentujúceho zariadenia v zmysle zabezpečenia efektívneho fungovania základnej siete pomoci pre ĽBD. Ambulancia pre ĽBD je špecializovaný typ zdravotníckeho zariadenia, ktorá bude poskytovať ošetrovanie a lekársku starostlivosť pre ĽBD na území hl. mesta. Zariadenie bude realizované v priestoroch mestskej ubytovne Fortuna , prevádzkovaná bude MVO na základe zmluvy o spolupráci.			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita C	**Skvalitnenie systému poskytovaných sociálnych služieb**		
Cieľ 10	Finančná podpora na rozšírenie kapacít existujúcich zariadení opatrovateľskej služby (ZOS)		
Názov projektu/aktivity	Rozšírenie kapacít existujúcich zariadení		
Stručný popis: Navýšenie počtu lôžok v existujúcich zariadeniach v rámci základnej site pomoci			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		MVO	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		20 000 €	
Trvanie realizácie:	Do 2021	**Dátum zahájenia:**	2019,2020
Popis: Rozšírenie absentujúcich lôžok s cieľom efektívneho fungovania základnej siete pomoci pre ĽBD postupným percentuálnym navyšovaním finančnej podpory. Tento typ zariadenia je forma pomoci pre LBD, ktorým sa zhoršuje zdravotný stav vplyvom nepriaznivej sociálnej situácie. Zariadenie poskytuje sociálnu službu na určitý čas fyzickým osobám, ktoré sú odkázané na pomoc iných fyzických osôb, ak im nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu. Predpokladaný počet navýšenia lôžok: 10			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita D	**Zvyšovanie kvality integračných prístupov pri práci s ĽBD**		
Cieľ 11	Podpora integračných programov		
Názov projektu/aktivity	Finančná podpora integračných programov, ktoré sú realizované MVO		
Stručný popis: Postupné finančné navyšovanie podpory integračných programov			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		MVO	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		viď kapitola 7 tabuľka č. 12	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Podpora integračných programov postupným finančným navyšovaním, ich inovácií a ďalších inovatívnych projektov v oblasti sociálneho začleňovania (zameraných na podporu zdravia, právnu pomoc, duchovnú, psychologickú pomoc, využitie voľného času, tréning sociálnych zručností, vzdelávanie, pomoc v komunite, tvorivé dielne, atď...) v zmysle efektívnosti, účelnosti, hospodárnosti a merateľnosti ukazovateľov na území hlavného mesta.			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita D	**Zvyšovanie kvality integračných prístupov pri práci s ĽBD**		
Cieľ 12	Prechodné integračné bývanie (mestské ubytovne Kopčany, Fortuna)		
Názov projektu/aktivity	Nastavenie podmienok realizácie prechodného integračného bývania v ubytovacích jednotkách mestských ubytovní Kopčany a Fortuna pre ĽBD zaradeným do pilotných projektov MVO zameraných na integráciu.		
Stručný popis: Prechodné bývanie ako nástroj efektívneho návratu ĽBD späť do spoločnosti. Primárne bude slúžiť klientom, ktorí budú zapojení v pilotných integračných programoch, ktoré jasne a zrozumiteľne definujú ukončenie bezdomovectva.			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		Oddelenie ubytovňa Fortuna; Oddelenie ubytovňa Kopčany	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		€	
Trvanie realizácie:	Do 2021	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Vyčlenených 23 ubytovacích jednotiek v ubytovniach Fortuna a Kopčany. Prechodné integračné bývanie bude poskytované na dobu maximálne 1 rok. Sociálny pracovník, delegovaný MVO, bude pracovať s klientom a zároveň bude pre klienta oporou v prípade krízových situácií. Pre úspešnú realizáciu projektu je potrebné zosúladiť interné normy mesta (najmä VZN 1/2006 a štatúty ubytovní), čím sa napomôže nielen samotného projektu, ale aj spolupráci s krízovými centrami a Bezpečným ženským domom. Po nastavení podmienok nastupuje implementačná fáza projektu.			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita D		**Zvyšovanie kvality integračných prístupov pri práci s ĽBD**	
Cieľ 13		Zriadenie prechodného integračného bývania	
Názov projektu/aktivity		Zriadenie a prevádzkovanie prechodného integračného bývania hlavným mestom pre ĽBD účastným na pilotných projektoch	
Stručný popis: Prechodné bývanie pre klientov, ktorí budú zapojení v pilotných integračných programoch.			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		MVO,	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		€, rezerva €	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Hlavné mesto má vytipovaných niekoľko obytných priestorov, vo svojom vlastníctve. Po tom, čo bude zrejmé, že tieto priestory sú vhodné na účel zriadenia prechodného integračného bývania a prebehnú rokovania s príslušnými MČ, bude akčný plán č. 12 doplnený o Návrh predbežného rozpočtu (do prvej polovice roku 2018).			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita E		**Tvorba konceptov za spoluúčasti MVO**	
Cieľ 14		Vypracovanie dokumentu „ Prevencia vzniku extrémnej formy sociálneho vylúčenia a znižovanie rizík spojených s extrémnym sociálnym vylúčením“ Vypracovanie dokumentu „ Housing first“ Vypracovanie dokumentu práce s osobami pracujúcimi v Sex biznise Vypracovanie dokumentu práce s užívateľmi „Harm reduction“	
Názov projektu/aktivity		Vytvorenie štyroch konceptov za spoluúčasti MVO a zahraničných partnerov	
Stručný popis: Vypracovanie plánov zameraných na riešenie kľúčových tém pri práci s ľuďmi bez domova.			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		MVO, zahraniční partneri	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		0 €	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2021
Popis:			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)

Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita F		Priebežná evaluácia a kontrola služieb pre ľudí bez domova	
Cieľ 15		Priebežná evaluácia a kontrola služieb pre ľudí bez domova	
Názov projektu/aktivity		Evaluačné otázky	
Stručný popis: Evaluácia formou evaluačných otázok, ktoré majú za cieľ zvýšiť a zefektívniť kontrolné mechanizmy.			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		MVO, MPSVaR SR,	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		0,- €	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Evaluácia formou evaluačných otázok, ktoré majú za cieľ zvýšiť a zefektívniť kontrolné mechanizmy.			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita G		**Spolupráca aktérov, informovanosť ĽBD a scitlivovanie verejnosti**	
Cieľ 16		Participácia na Koncepcii pomoci ĽBD	
Názov projektu/aktivity		Vznik participatívnej skupiny – evalvácia naplánovaných aktivít v zmysle Koncepcie	
Stručný popis: Participatívna skupina, ktorej úlohou je evalvácia naplánovaných aktivít koncepcie.			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		MVO, MČ, odborníci, ľudia bez domova	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		0 €	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Vznik participatívnej skupiny na základe iniciatívy hlavného mesta, zloženej zo zástupcov mesta, mestských častí, neziskových organizácií, ľudí bez domova a odborníkov. Skupina sa bude pravidelne stretávať **každých 6 mesiacov** a jej úlohou bude evalvácia naplánovaných aktivít v zmysle Koncepcie a ďalší rozvoj služieb.			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita G	**Spolupráca aktérov, informovanosť ĽBD a scitlivovanie verejnosti**		
Cieľ 17	Informovanosť ľudí bez domova na území hlavného mesta		
Názov projektu/aktivity	Informovanosť ĽBD o dostupných sociálnych službách		
Stručný popis: Informovanie ľudí bez domova na území hlavného mesta o dostupných sociálnych službách			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		MČ, MVO, Cirkev, VUC,	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		0 €	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Zlepšovanie informovanosti ľudí bez domova na území hlavného mesta o dostupných sociálnych službách (prostredníctvom streetworku, webovej stránky hl. mesta, cirkví (farnosti), časopisu in ba a časopisu Nota Bene a na vybraných miestach hl. mesta).			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita G	**Spolupráca aktérov, informovanosť ĽBD a scitlivovanie verejnosti**		
Cieľ 18	Tlačové správy, využívanie priestoru v médiach, diskusie		
Názov projektu/aktivity	Vydávanie tlačových správ v zmysle Koncepcie pomoci ĽBD a prezentácia práce s ĽBD		
Stručný popis: Zvýšenie informovanosti a scitlivovania verejnosti.			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		TV Ba, Inba, , prevenčný tím,	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		0 €	
Trvanie realizácie:	Do 2023	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Vydávanie tlačových správ ohľadom naplnení a realizovaní cieľov Koncepcie pomoci ľuďom bez domova, s cieľom informovania a scitlivovania verejnosti. Využívanie priestoru v médiách na prezentáciu problematiky ĽBD. Účasť na otvorených diskusiách s obyvateľmi mestských častí, komunitami, ako nástroj scitlivovania verejnosti.			
Poznámky:			

Strategická rozvojová téma C. Kvalita života a ľudské zdroje (PHSR)			
Línia: Koncepcia pomoci ľudom bez domova			
Priorita G	**Spolupráca aktérov, informovanosť ĽBD a scitlivovanie verejnosti**		
Cieľ 19	Konferencia o problematike ľudí bez domova v Bratislave/ Zrkadlova sieň		
Názov projektu/aktivity	Realizácia konferencie v rámci kampane Ending homelessness Europe		
Stručný popis: Zapojenie Bratislavy do kampane Ending homelessness Europe			
Zodpovedná organizácia:		Hlavné mesto SR Bratislava	
Zodpovedná osoba:		Oddelenie sociálnych vecí	
Spolupracujúce organizácie/ osoby:		V rámci kampane Ending homelessness Europe, OKM, OVS,	
Kvantifikácia/ popis výstupov:			
Finančné zdroje:		Rozpočet mesta	
Odhadovaná finančná náročnosť:		3 000 €	
Trvanie realizácie:	Do 2018	**Dátum zahájenia:**	2018
Popis: Usporiadanie konferencie v rámci kampane Ending homelessness Europe za účasti zástupcov organizácií a miest zapojených do tejto kampane. Cieľom konferencie bude aktívna prezentácia východísk a aktuálnych cieľov a zároveň spolupráca v rámci medzinárodného strategického plánu na systéme housing first, s ohľadom a rešpektom k našim lokálnym podmienkam a špecifikám.			
Poznámky:			

Príloha č. 2 Memorandum Pomoc ľuďom bez domova v kontexte klimatických zmien

(návrh)

MEMORANDUM

Pomoc ľuďom bez domova v prípade klimatických zmien - postup

1. stupeň

- obvyklé zimné počasie, kapacita zariadení dostačujúca (no už na hrane registrovaných kapacít),
- priebežné mapovanie ľudí bez domova v teréne - streetwork,
- v prípade pravdepodobnosti zhoršenia počasia v najbližších dňoch, zvolá hlavné mesto koordinačné stretnutie organizácií.

2. stupeň

- reálne teploty oscilujú okolo 0°C až mínusové teploty do cca - 10°C, kapacita zariadení (denných aj nočných) je plná, resp. mierne prekračuje kapacitu,
- zariadenia poskytujúce prenocovanie rozšíria kapacitu na maximum,
- zintenzívnenie mapovania ľudí bez domova v teréne – streetwork, informovanie o možnosti prenocovania,
- vzájomná informovanosť o naplnenosti existujúcich kapacít zariadení a naliehavosť ich rozšírenia.

Hlavné mesto v prípade potreby kontrahuje ďalšie miesta v nocľahárni DePaul s finančným plnením za kúrenie.

3. stupeň

- reálne teploty oscilujú okolo cca - 10°C a viac, s dlhodobejším výhľadom,
- zariadenia poskytujúce prenocovanie majú kapacitu na maxime, resp. sú využité všetky dočasné možnosti prenocovania,
- zabezpečené zvážanie ľudí bez domova z kontaktných miest do zariadení a vlastnými dopravnými prostriedkami (v prípade úspešných rokovaní s DPB, autobusom MHD),
- veľmi intenzívne mapovanie ľudí bez domova v teréne - streetwork, informovanie o možnosti prenocovania,
- denné centrá sú otvorené počas celého dňa do doby otvorenia nocľahárni,
- Nocľaháreň sv. Vincenta de Paul je otvorená pre dohodnutý počet klientov aj počas dňa.

Hlavné mesto sa finančne podieľa na prevádzke nocľahárne Depaul (kúrenie, rozkladacie postele, deky, prenosné WC, sprchy, výdaj jedla, platby za nocľah).
Neverení poskytovatelia budú súčinní a nápomocní podľa tabuľky „Možnosti pomoci a spolupráce krízovej situácie - silné a dlhotrvajúce mrazy“

4. stupeň

- reálne teploty dlhodobo oscilujú okolo cca - 10°C a viac, veľmi nepriaznivé počasie, kapacita zariadení (denných aj nočných) je preťažená,
- sú vyčerpané všetky kapacitné a personálne možnosti poskytovateľov sociálnych služieb,
- zabezpečené zvážanie ľudí bez domova z kontaktných miest do zariadení, resp. do stanového tábora vlastnými dopravnými prostriedkami (v prípade úspešných rokovaní s DPB, autobusom MHD),
- MsP dohliada na poriadok pri prijímaní ľudí bez domova do stanového tábora.

Hlavné mesto v spolupráci s civilnou ochranou MV SR pristupuje k stavbe a vybaveniu stanového tábora v určenej lokalite. Ďalej zabezpečuje vykurovanie, prenosné WC, teplé jedlo, čaj.
Stanový tábor bude slúžiť všetkým ľuďom, ktorí o prenocovanie požiadajú, tábor bude mať nízkoprahový charakter, bez ďalších podmienok (bez dokladov, pod vplyvom alkoholu, omamných látok atď.). Pred poskytnutím prenocovania prejdú dobrovoľnou registráciou (pohlavie alebo meno a priezvisko).
Neverejní poskytovatelia budú súčinní a nápomocní podľa tabuľky „Možnosti pomoci a spolupráce krízovej situácie - silné a dlhotrvajúce mrazy“.

Možnosti pomoci a spolupráce
v prípade klimatických zmien a krízových situácií

Subjekt	**Subjekt**	**Forma pomoci**
Ministerstvo Vnútra SR	X	V spolupráci s civilnou ochranou MV SR zabezpečiť dočasné prístrešie (stanový tábor) počas silných a dlhotrvajúcich mrazov. V spolupráci s civilnou ochranou MV SR zabezpečiť poskytnutie 50 prenosných rozkladacích lôžok a diek, resp. ich počet zabezpečiť podľa potreby.
Hlavné mesto SR Bratislava	Nocľaháreň Mea Culpa	Rozšírenie kapacity o cca 10 – 15 miest, prespaním na zemi v spacákoch, ktoré máme k dispozícii v MC, resp. na stoličkách, celodenná prevádzka.
	Využite vytypovaných lokalít na zriadenie dočasného bývania v zmysle Územného generelu sociálnej starostlivosti hlavného mesta SR Ba	Krízový plán počas nečakanej krízovej situácie spočíva vo vybudovaní tzv. nízkoprahového záchytného centra pre ĽBD. Pozostávalo by z 15 unimobuniek, ktorých 10 by slúžilo ako krátkodobé krízové ubytovanie (max. 24 hod pre priemerne 30 ľudí) a 5 z unimobuniek tvorených týmito miestnosťami ako: 1. prijímacia kancelária a poradenská miestnosť, 2. ošetrovňa a sklad zdravotníckeho materiálu, 3. sklad a výdajňa trvanlivých potravín, 4. sklad a výdajňa šatstva, 5. hygienické stredisko (2 sprchy, 2 WC, 2 umývadlá a vaňa na ručné pranie šatstva).
	Organizovanie zbierky	oslovenie subjektov súkromného sektora
	DPB	rokovanie o prenajatí autobusu na zvážanie ľudí bez domova do zariadení sociálnych služieb.
Mestská polícia	hliadka	Zabezpečenie poriadku (napr. pri výdaji stravy, registrácia do stanového tábora a pod.)
Mestské lesy	drevo v prípade zriadenia stanového tábora	Je dôležité oznámiť množstvo dreva a kam ho odviesť aspoň týždeň dopredu. Ide o atypický rozmer polien (tzv. vojenské drevo veľkosti 20 x 20). Množstvo dreva je obmedzené pre uznesenie súvisiace s jeho ťažbou.
	Bratislavská vodárenská spoločnosť	Dodávka pitnej vody
	Neverejní poskytovatelia	Neverejní poskytovatelia - finančná spoluúčasť na výdavkoch spojených na ochrane ľudských životov a zdravia počas silných a dlhotrvajúcich mrazov
Depaul Slovensko, n. o.	Nocľaháreň Depaul, kapacita 200 miest	Rozšírenie kapacity o cca ... miest. Rozšírenie je viazané na vykurovanie priestorov, personálne posilnenie (najmä sociálnych pracovníkov) zabezpečenie prenosných WC a spŕch, Mestská polícia - udržiavanie poriadku a bezpečnosti. Otvorenie nocľahárne počas dňa - jedno teplé jedno (?), personál.
Bratislavské dobrovoľnícke centrum	Dobrovoľníci	Poskytnutie dobrovoľníkov. Z dôvodu absencie skúseností s krízovou intervenciou, pomoc pri výdaji stravy, presune a rozložení lôžok a pod.

Subjekt	Subjekt	Forma pomoci
Stopa Slovensko, o. z.	Terénna sociálna práca	Krízová intervencia v teréne - vyhľadávanie, informovanie a nasmerovanie ľudí bez domova do zariadení, ktoré poskytujú prenocovanie, resp. na miesto zriadenia stanového tábora – oblasť kružnica mestskej časti Bratislava – Nové Mesto, pomoc pri poskytovaní terénnych sociálnych služieb v mestskej časti Bratislava – Staré Mesto
Domov sv. Jána z Boha, n. o.	Nízkoprahové denné centrum	Predĺženie otváracích hodín centra až do času, kedy sa bude otvárať nocľaháreň/stanový tábor, informovanie ľudí bez domova, kam majú ísť. Pomoc pri pílení dreva na požadovanú veľkosť v prípade zriadenia stanového tábora.
	Mobilná ošetrovňa	Krízová intervencia v teréne, ošetrenie, príp. zvážanie - personál mobilnej ošetrovne.
OZ Vagus	Nízkoprahové denné centrum	predĺženie otváracích hodín DOMCA (cca do 18.00), počas víkendov, od 9.00 do 18.00, teda celý týždeň, - rozšírenie kapacity zo 60 až na ... - prehľad „zberných miest“ na zvážanie do zariadení, resp. stanového tábora
	Terénna sociálna práca	- informovanie ľudí bez domova v teréne o stanovom tábore, transport do tábora (9 miestne vozidlo), funguje od 17.00 do 22.00 hod. Zberné miesta: • z. Pri kríži - dostupná pre klientov z Devínskej, Lamača • z. Horné Krčace - dostupné pre klientov z Dúbravky, Karlovky • z. Lafranconi - klienti z okolitých častí, ktorí navštevujú výdaj stravy KvM • z. Most SNP - klienti zdržiavajúci sa v meste či pozdĺž Dunaja • z. Hlavná stanica • z. Vyšehradská - pre klientov z Petržalky • z. Ekonomická univerzita - klienti z Janíkovho dvora, Prístavného mostu • z. Tesco, Kazaňská/Bebravská - Podunajské Biskupice • z. ŽST Vinohrady - klienti zdržiavajúci sa v Rači Dôležitou zastávkou je denné centrum Domec - Mýtna 33 a denné centrum Domov sv. Jána z Boha na Hattalovej.
Domov pre každého	Nocľaháreň	Navýšenie kapacity nocľahárne.
		Počas mrazivých dní sme schopní mať prevádzku NONSTOP, čo sme aj urobili počas vianočných sviatkov, kedy sme od 22.12.2015 do 7.1.2016 umožnili klientom nocľahárne zostávať v nocľahárni nepretržite. Túto možnosť využilo priemerne 80 klientov denne.
		v prípade zorganizovania mimoriadnej zbierky ošatenia, sme schopní zabezpečiť zberné miesto a následné triedenie a výdaj ošatenia klientom v Stredisku osobnej hygieny, ktoré by v krízovom prípade pri nedostatku lôžok mohlo slúžiť na posedenie pre cca 30 klientov.
Kresťania v meste, o. z.	V rámci operatívneho riešenia krízovej situácie zriadením	-mobilný výdaj polievky 7 dní po 25 litrov, ktorú varia dobrovoľníci na vlastné náklady, prosíme však o finančnú

Subjekt	Subjekt	Forma pomoci
	stanového tábora	súčinnosť na plastovom riade a vreciach nevyhnutnom pri výdaji - káva a čaj (ak je to nevyhnutné) pričom prosíme magistrát o finančnú súčinnosť, keďže na túto situáciu sme nemali vyhradené finančné prostriedky -sladké a slané pečivo- denne z pekárne -ošatenie -hygiena - sprchové gely - tekuté mydlá - uteráky, ktoré rovnako poskytnú ľudia z rôznych cirkvií združených v o.z. Kresťania v meste -dobrovoľníci KVM budú taktiež nápomocní pri vyhľadávaní ľudí bez domova v teréne tzn. budú vykonávať mobilný streetwork.

Príloha č. 3 Prehľad výdaja stravy v jednotlivých MČ

pondelok	utorok	streda	štvrtok	piatok	sobota	nedeľa
Nocľaháreň Depaul (raňajky)	**Nocľaháreň Depaul (raňajky)**	**Nocľaháreň Depaul (raňajky)**	**Nocľaháreň Depaul (raňajky)**	**Nocľaháreň Depaul (raňajky)**	**Nocľaháreň Depaul (raňajky)**	**Nocľaháreň Depaul (raňajky)**
Denné a integračné centrum Domec - raňajky - obed	**Nízkoprahové denné centrum Domov sv. Jána z Boha** - obed	**Denné a integračné centrum Domec** - raňajky - obed	**Denné a integračné centrum Domec** - raňajky - obed	**Denné a integračné centrum Domec** - raňajky - obed	**Betlehem sv. matky Terezy** (15:00) jedlo a teplé nápoje	**Kláštor sv. Alžbety (Špitálska ul. – Staré Mesto)** jedlo a teplé nápoje (13:00)
Nízkoprahové denné centrum Domov sv. Jána z Boha - obed		**Nízkoprahové denné centrum Domov sv. Jána z Boha** - obed	**Nízkoprahové denné centrum Domov sv. Jána z Boha** - obed	**Nízkoprahové denné centrum Domov sv. Jána z Boha** - obed		**Betlehem sv. matky Terezy** (15:00) jedlo a teplé nápoje
	Komunita sv. Egídia (Daliborovo námestie, Petržalka) jedlo a teplé nápoje (17:00)	**Kláštor sv. Alžbety (Špitálska ul. – Staré Mesto)** jedlo a teplé nápoje (13:00)	**Kresťania v meste (pod mostom Lafranconi, Karlova Ves) lekár** jedlo a teplé nápoje (19:00)			
rehoľa Minoritov (Nám. Sv. Františka, Karlova Ves) 14:00 - polievka	**rehoľa Minoritov (Nám. Sv. Františka, Karlova Ves) 14:00** - polievka	**rehoľa Minoritov (Nám. Sv. Františka, Karlova Ves) 14:00** - polievka	**rehoľa Minoritov (Nám. Sv. Františka, Karlova Ves) 14:00** - polievka	**rehoľa Minoritov (Nám. Sv. Františka, Karlova Ves) 14:00** - polievka		
Góvinda (Hare Krišna) Námestie SNP - jedlo	**Kresťania v meste (most Lafranconi, Karlova Ves)** jedlo a teplé nápoje (19:00)	**Komunita sv. Egídia (kláštor Kapucínov, Staré Mesto)** jedlo a teplé nápoje (17:00)			**Kresťania v meste (most Lafranconi, Karlova Ves) zimné mesiace** jedlo a teplé nápoje (19:00)	
Nocľaháreň Depaul (večera) Mea Culpa – polievka v sáčku	**Nocľaháreň Depaul (večera) Mea Culpa – polievka v sáčku**	**Nocľaháreň Depaul (večera) Mea Culpa – polievka v sáčku**	**Nocľaháreň Depaul (večera) Mea Culpa – polievka v sáčku**	**Nocľaháreň Depaul (večera) Mea Culpa – polievka v sáčku**	**Nocľaháreň Depaul (večera) Mea Culpa – polievka v sáčku**	**Nocľaháreň Depaul (večera) Mea Culpa – polievka v sáčku**